

BULGARIAN

BASIC COURSE

Short Stories

July 1966

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

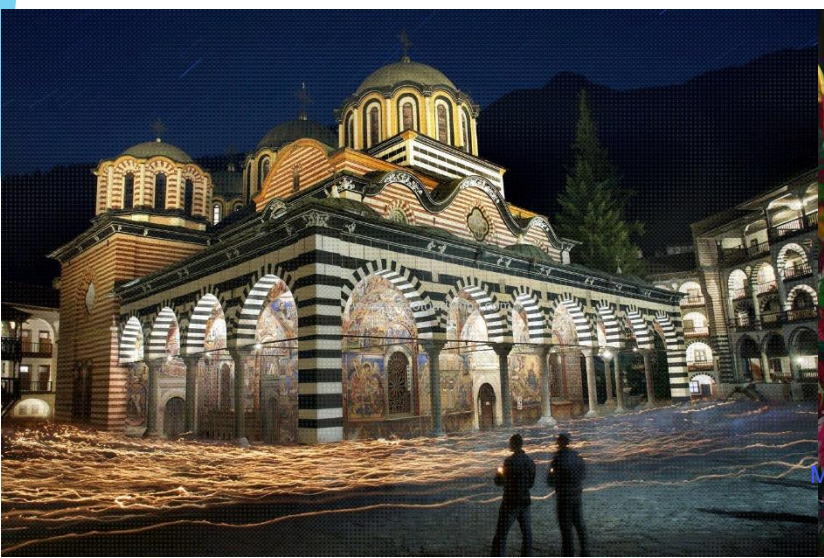

More DLI courses on LivaLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

СЪДЪРЖАНИЕ
CONTENTS

ЕДИН ЗА ВСИЧКИ - Константин Величков..... стр. 1

ЦАР И РИЗА - Народна приказка..... стр. 3

НЯКОГАШНОТО УЧИЛИЩЕ - Христо Г. Данов..... стр. 5

УЧЕНИЯТ СИН - Лев Толстой..... стр. 7

ИЗ ЖИВОТА НА Х. ФОРД..... стр. 8

БАЩА - Стефан Руневски..... стр. 10

НАГРАДИТЕ НА НАРОДИТЕ - Народна приказка..... стр. 12

ДО ПОНЕДЕЛНИК - Народна приказка..... стр. 14

НЕВОЛЯТА УЧИ - Народна приказка..... стр. 15

КОЙ КАКВОТО ПРАВИ, НА СЕБЕ СИ ГО ПРАВИ - Народ. приказка стр. 16

ДРУГАРИ - Ангел Каралийчев..... стр. 18

ЗАЛАВЯНЕ И СЪДЕНЕ НА ВАСИЛ ЛЕВСКИ - Стоян Заимов..... стр. 21

ВАСИЛ ЛЕВСКИ - Иван Вазов..... стр. 25

МАЙКА - Георги Райчев..... стр. 27

ЖИВОТЪТ И СТРАДАНИЯТА НА ГРЕШНИЯ СОФРОНИЙ..... стр. 29

МАГАРЕ И КАМИЛА - Стоян Михайловски..... стр. 32

ВЕРНИЯТ ЗНАМЕНОСЕЦ - Камен Калчев..... стр. 33

ХАДЖИ ГЕНЧО - Любен Каравелов..... стр. 35

ХАДЖИ ДИМИТЪР - Христо Ботев..... стр. 38

ХАДЖИ ГЕНЧО / Продължение / - Любен Каравелов..... стр. 39

ОПАШКИ - По В. Бианки..... стр. 41

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

КОНСТАНТИН ВЕЛИЧКОВ е роден през 1855 г. в гр. Пазарджик. Написал много стихотворения и разкази. В книгата си "В тъмница" излага спомените си от Априлското въстание. Починал е през 1907 г. в чужбина.

ЕДИН ЗА ВСИЧКИ

Васил Петлешков стоеше начело на въстаниците в Брацигово. Борбата траеше вече десет дни. Въстаниците бяха въоръжени само с пушки и зад дървени укрепления. Те се бранеха юнашки против нередовната турска войска, числото на която растеше всеки ден.

Всички опити на турците да превземат селото с приятъ бяха отблъснати.

Най-после пристигна и редовна войска. Една заран въстаниците видяха по хълмовете турски палатки и няколко топа, насочени към селото. Няколко снаряда прелетяха над него. Да се противят по-нататък беше невъзможно и безполезно. Първенците и главатарите на въстаниците изпратиха свои хора при пашата. Пратениците му заявиха, че селяните се защищавали против нередовната турска войска, защото се страхували, че тя ще разори селото, но пред редовната турска войска слагали оръжие. Пашата обеща да запази градеца, но с условие да му предадат Петлешков. Ако след един час Петлешков не бъдел в ръцете му, селото щяло да бъде изравнено с земята.

Пратениците се върнаха наскърбени. Те отидоха у Петлешков. Той беше в къщи. Съобщиха му думите на пашата. Петлешков ги изслуша внимателно и няколко време стоя сред стаята с наведени очи. Стояха неми и пратениците. След няколко минути мълчание Петлешков дигна глава и каза:

- Ще ида. По-добре да загине един човек, отколкото да се разруши цяло село.

В един миг всичко се узна в къщи. Около Петлешков се събраха домашните му. Всички плачеха: баща, майка, жена, деца. Със сълзи на очи той се прости с всички и тръгна за турския лагер.

На другия ден, недалеко от селото, Петлешков беше жив изгорен.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

бра́ня,-иш,-их to defend, to protect

ве́че adv. already
ви́ждам to see
  ви́дя,-иш,-ях
внима́ние attention
внима́телен,-лна,-лно,-лни attentive
внима́телно adv. attentively
войска́ army
връ́щам се to return
  въ́рна се,-еш,-ах се
въоръжа́вам to arm
  въоръжа́,-иш,-их
въста́ние,-я uprising, insurrection
въста́ник,-ци rebel

главата́р head, chief, leader
град town, city
граде́ц, градче́та little town

ди́гам to raise up, to lift up
  ди́гна,-еш,-ах
дома́шен,-шна,-шно,-шни domestic
домашни pl. home folk
дърво́ tree; wood
дъ́рвен,-а,-о,-и wooden, of wood

жив,-а,-о,-и alive

заги́вам to perish
  заги́на,-еш,-ах
запа́звам to keep, to preserve
  запа́зя,-иш,-их
за́ран, заранта́ morning
заявя́вам to declare
  заявя́,-иш,-их

изга́рям to burn, to burn down
  изгоря́,-иш,-их
изла́гам to set forth, to exhibit
  изло́жа,-иш,-их to expose
изпра́щам to send, to forward
  изпра́тя,-иш,-их
изравня́вам to level
  изравня́,-иш,-их
изслу́швам to listen to the end; to hear out.
  изслу́шам,-ах,-ах

ла́гер camp

миг wink; instant
мълча́ние silence

наве́ждам to bow down, to incline
  наведа́,-еш,-ох
най-по́сле at last, finally
наскърбе́н,-а,-о,-и sad, sorrowful
насо́чвам to direct, to point at
  насо́ча,-иш,-их
наче́ло at the head, in the lead
  стоя́ наче́ло to be in the lead
  to be at the front
невъзмо́жен,-жна,-жно,-жни impossible
недале́ко adv. not far, close to
ням, ня́ма, ня́мо, не́ми, не́мият mute

обеща́вам to promise
  обеща́я,-еш,-ах
о́пит attempt, experiment, try
ора́,-еш,-я́х to plow, to plough
оръ́жие weapon, arm, arms
отблъ́свам to repel, to repulse
  отблъ́сна,-еш,-ах
пала́тка tent
паша́ pasha
пла́ча,-еш,-ках to weep, to cry
по́лза advantage, benefit, profit, use
поле́зен,-зна,-зно,-зни advantageous
по-ната́тък further, farther
почи́вам to rest, to repose; to die
  почи́на,-еш,-ах
пра́теник,-ци envoy, messenger
превзе́мам to take over, to occupy
  превзе́ма,-еш, превзе́х
преда́вам to hand over; to broadcast:
  преда́м,-дадеш,-дадох
прелетя́вам to fly over
  прелетя́,-иш,-ях
присти́гам to arrive
  присти́гна,-еш,-ах
при́стъп assault, storm
противя́ се,-иш,-их се to oppose, to resist
проща́вам to forgive
  простя́,-иш,-их
проща́вам се с to take farewell or
  простя́ се с to say good-bye
първене́ц,-нци first citizen, first person, notable.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ра́зказ short story
разоря́вам to ruin
  разоря́, -иш,-их
разруша́вам to destroy
  разруша́,-иш,-их
редо́вен,-вна,-вно,-вни regular

скръб,скръбта́ sorrow,grief
сла́гам to lay down, to set down
  сло́жа,-иш,-их
снаря́д projectile, shell
спо́мен remembrance, memoirs
сред prep.amid,amidst,in the middle
стихотво́рение poem
страху́вам се to fear,to be afraid
съби́рам to gather,to put together,
  събера́,-ем,събра́х to assemble
сълза́ tear
съобща́вам to announce, to inform
  съобща́,-иш,-их

топ gun; ball
тра́я,-еш,-ях to last
тръ́гвам to depart,to set off,to start
  тръ́гна,-еш,-ах
тъмни́ца dungeon, prison

узна́вам to find out
  узна́я,-еш,-ах
  всичко се узна в къщи
  every one in the house knew about
укрепле́ние fortification, stronghold
укрепя́вам to fortify
  укрепя́,-иш,-их
усло́вие condition
  с условие on, upon condition
хо́ра only pl. people
  свои хора his people
хълм hill

юнак valiant, hero
юна́шки,-а,-о,-и valiantly,heroically

ЦАР И РИЗА

Един цар се разболял и казал: "Давам половината от царството си на онзи, който ме излекува".

Събрали се всички мъдреци и започнали да мислят как да излекуват царя. Никой не се наемал. Един само мъдрец казал: "Царят може да се излекува, ако се намери щастлив човек да му се съблече ризата и да я облече царят. Тогава той ще оздравее".

Царят изпратил пратеници по цялото си царство да търсят щастлив човек, но те не намерили нито един, който да е доволен от всичко. Ако някой бил богат, бил недъгав. Който бил здрав, той пък бил беден. А който бил здрав и богат, нему или жена му била зла, или децата му болни. Всеки от нещо се оплаквал.

Веднъж късно вечер царският син, като минавал покрай една колиба, чул, че някой говори: "Ех слава Богу! Свърших работата си, наядох се и ще си легна да спя. Какво ми трябва повече!"

Царският син се зарадвал. Той изпратил пратеници да откупят ризата на този човек и да я донесат на царя. Пратениците отишли при щастливия човек да купят ризата му, но той бил толкова беден, че нямал и риза на гърба си.

Народна приказка

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ЦАР И РИЗА

Бог /Го́спод/ God

веднъ́ж,веднъ́ж once, one time

гръб,гърбъ́т,гърбове́ back

дово́лен,-нна,-нно,-нни content,satisfied,
зъл,зла,зло,зли bad, malicious
зле adv. ill,,badly,wrong

колиба hut,cottage

лекува́м te cure, te heal
излекува́м
ля́гам te lie down
ле́гна,-еш,-ах
ля́гам си te ge te bed
ле́гна си

ми́сля,-иш,-их te think, te reflect
поми́сля
мъдре́ц,-и wise man, sage

на́ем rent, hire
нае́мам te rent, te hire
нае́ма,-еш,нае́х
нае́мам се te take upon oneself
нае́ма се
никой не се наел
ne one teok it upon himself
намира́м te find, te find out
намери́,-иш,-их
ная́ждам се te eat enough
ная́м се,наяде́м,ная́дох,ная́л
недъгав,-а,-о,-и crippled, unfit

оплаквам се te complain, te mourn
оплача се,-еш,-ах
обли́чам te put on, te clothe,te dress
облека́,-чеш,облякох,облякъл
оздравя́вам te recover, te become well
оздраве́я,-еш,оздравя́х
отку́пвам te buy off, te buy out;
отку́пя,-иш,-их te ransom

полови́н adj. half
полови́на adj. or noun: one half,
при́казка fairy tale; a half.

ра́двам се te be glad,te be pleased,
зара́двам се te be delighted
разболя́вам се te get sick,te become
разболе́я се,-еш,-ях sick

свъ́ршвам te finish, te end
свъ́рша,-иш,-их
сла́ва glory
Сла́ва Бо́гу! Thank God!
съблича́м te undress, te take off
съблека́,-чеш,съблякох,съблякъл,
съблечен

цар,царе́ tsar,czar, king
ца́рство kingdom, realm
цял,ця́ла,ця́ло,це́ли,це́лият whole,full,
entire,complete,total

чу́вам te hear, te listen
чу́я,-еш,чух

щастие happiness
ща́стлив,-а,-о,-и happy, fortunate

ям,яде́м,яде́,я́дох,ял te eat

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ХРИСТО Г. ДАНОВ е роден в 1828 г., а умрял в 1911 г. Бил народен учител и книжар преди и след Освобождението. Книгоиздателството му съществува и сега.

НЯКОГАШНОТО УЧИЛИЩЕ

Бях на девет години, когато татко ме заведе на училище в нашия градец Клисура. Из пътя той ми каза: "Слушай, Христо, като стигнем при учителя, ще му се поклоним и ще му целунем ръка. Да не забравиш!" Аз тъй направих. Учителят ме помилва и ми даде плоча. После ми каза: "Ха, прекръсти се сега!" Аз сторих и това. След туй учителят ми показа, къде да седна. Татко ме гледаше от страна и се радваше.

След като изучихме буквите, захванахме да пишем с мастило. Ама тогава нямаше мастило по дюкяните. Ние самички си го правихме от сажди. И пера за писане нямаше тогава. Ние пишехме с тънко перо, разцепено на края.

Вие сега не спите в училище. Ние пък спяхме и то само лятно време. Ваканция нямаше. Като дойде пладне и се нахраним, учителят ще каже:

– Ха, сега спете! Никой да не мърда!

Всички ученици ще легнат по дъските на пода. Що не що трябва да спят един час и повече. В това време и учителят отиваше в своята стаичка да спи. Които не спяха и не мируваха, наказваха ги да стоят на колени или да обикалят училището по три пъти на куц крак.

– Ха, ставайте сега! – викаше учителят, щом стане и дойде при нас. И ние ставахме с голям шум. Някой заспал дълбоко, не можеше лесно да се събуди. Трябваше да му теглим ушите или силно да викаме: "Хайде, ставай, бе! Стига си спал!"

Ние ходехме и по реката на разходка. Наредени двама по двама, ние минавахме с песни през града, отивахме най-често при Ивановата воденица. Там сядахме на тревата. Нашата разходка траеше половин час. После, пак наредени, се връщахме в училището.

Нашето училище нямаше слуги. Ние самички носехме вода, метяхме пода и палехме зиме печките. Пък и самички си носехме дърва. Туриш едно дърво под мишницата, па влечеш го към училището. Върви, спреш се, подухаш си ръцете, замръзнали от студ, и пак влечеш дървото. Сега е друго. Дървата ви насечени, печките ви запалени, стаите почистени и стоплени, водата ви донесена – само седни, та си учи урока.

Друго не ти трябва, за друго нямаш грижа...

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

бу́ква letter

ви́кам to call aloud, to shout
  ви́кна,ем,-ах
влека́,влечёш,влече́,вля́кох,вле́че,
вля́къл,вле́кли to drag, to pull
воденица mill, flour mill

гри́жа care; worry;

ду́хам to blow
  поду́хам
дълбо́к,-а,-о,-и deep, profound
дюкя́н shop

забра́вям to forget
  забра́вя,-иш,-их
заве́ждам to lead to;to conduct;to take
  заведа́,-еш,-ох or bring to;
замръ́звам to freeze,to freeze up
  замръ́зна,-еш,-ах
захва́щам to begin, to start
  захва́на,-еш,-ах
зи́ма winter
зи́ме adv. in winter, during winter

из пъ́тя on the way
изуча́вам to study
  изу́ча,-иш,-их

книгоиздателство publishing company
книжа́р bookseller
край end
на края́ at the end
кръ́стя се,-иш,-их to cross;to make the
  прекръ́стя се sign of the cross;
куц,-а,-о,-и lame;hobbling
  на куц крак to hop on one foot

ле́тен,ля́тна,ля́тно,ле́тни adj. summer
ля́то,лета́ n. summer
ле́те adv. in summer, during summer

мета́,-еш,-ох,метя́л,мете́ли to sweep
  ме́тен
  измета́
мир peace
миру́вам to be quiet, to behave
ми́лвам to caress; to be kind
  поми́лвам

ми́шница arm
  под ми́шница under the arm
мъ́рдам to move
  мръ́дна,-еш,-ах

наказа́ние punishment
нака́звам to punish
  наказа,-еш,-зах
наре́ждам 1.to arrange,to put in or-
  наредя́,-иш,-их der;2.to put in line.
наро́д people
наро́ден,-дна,-дно,-дни people's,of the
  people;public,national
нахра́нвам to feed; to nourish
  нахра́ня,-иш,-их
ня́кога adv. one time,some time
ня́когашен,-шна,-шно,-шни one time, old
  time ,former

обика́лям to go around
  обиколя́,-иш,-их
сто́плям to warm, to heat
  сто́пля,-иш,-их,сто́плен
освобождение liberation

па́ля,-иш,-их to fire, to set fire to,
  запа́ля to light
па́тка duck
перо́ feather,plume,pen.
  па́че перо́ duck's feather
пе́сен,пе́сни song
пла́дне, noon,noonday
пло́ча slate
подухам вж. духам
покла́ням се to bow
  поклоня́ се,-иш,-их
помилвам вж. милвам
прекръстя се вж. кръстя се

ра́ждам to bear, to give birth to
  роди́,-иш,-их,роде́н
разхо́дка walk, promenade
  разхо́ждам се to walk,to take a walk
  разхо́дя се, -иш, -их
разцепвам to split
  разцепя,-иш,-их
ръка́,ръце́ hand,arm

са́жди soot,smut

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

сами́чък,-чка,-чко,-чки alone, by oneself
сам,-а,-о,-и
ние самички си го правихме
we did it ourselves
сека́,сече́ш,сече́,ся́кох,ся́къл to cut
насека́
слуга́ servant
слу́шам to hear, to listen
спи́рам to stop
спра,-еш,спрях
спи́рам се to stop
спра се,-еш,спрях се
сти́гам 1. to reach, to arrive at;
сти́гна,-еш,-ах 2. to be sufficient, to suffice, to be enough
сто́рвам to do
сто́ря,-иш,-их
страна́ 1. side; 2. country
отстрана́ from the side, by the side.
студ cold
събу́ждам to wake, to wake up.
събу́дя,-иш,-их
събу́ждам се to wake, to wake up
събу́дя се,-иш,-их
съществу́вам to exist

те́гля to drag, to pull, to drew
тегля някому ушите
to pull one's ears
трева́ grass
тря́бва ми,ти,му,ни,ви,им
I, you, he, we, you, they need
ту́рям /ту́ря/ to put, to lay, to set
ту́рна,-еш,-ах
тъй,така́ thus, so, this way

уми́рам to die
умра́,-еш,-ях,умря́л,умре́ли

целу́вам to kiss
целу́на,-еш,-ах

чи́стя,-иш,-их to clean, to make clean
почи́стя
чистота́ cleanliness

УЧЕНИЯТ СИН

Синът на един селянин се учил в града. През лятната ваканция той се върнал в село.

– Синко, – казал веднъж баща му – вземи лопата, та хайде на нивата да работим.

Не му се работило на сина, та рекъл:

– Аз се учих на толкова много науки в града, че почти всички селски думи съм забравил. Какво е това лопата?

Без да чака отговор, синът излязъл на двора. Като минавал край плевнята, бутнал една изправена лопата. Тя паднала и го ударила по главата. Тогава синът се хванал за главата и казал:

– Кой ли глупак е изправил тук тази лопата, та ме удари по главата?

– Много добре стана! – обади се бащата. – Нека от лопата се научиш на най-голямата наука – да не забравяш никога да работиш.

Лев Толстой

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

УЧЕНИЯТ СИН

без да чака отговор
without waiting for an answer
бу́там te push; te shove
бу́тна,-еш,-ах

глупа́к /глупе́ц/, fool, stupid fellow
глупци́ pl. fools

двор yard

изпра́вям te set or put up straight;
изпра́вя,-иш,-их te stand upright;
te make to stand up.

лопа́та shovel

много добре стана!
it happened just right!

нау́ка science
не му се работило на сина
the son did not feel like working
нива field,plough-land,corn-field

оба́ждам te inform,te notify,te let
оба́дя,-иш,-их know
оба́ждам се te be informed, te let
оба́дя се,-иш,-их know, te notify

плевня barn,hay-loft

се́ло village
се́лски,-а,-о,-и rural,peasant,
се́лянин,се́ляни peasant,villager
синко! voc.case of син son!

у́дрям,-яш,-ях te strike,te smite,
уда́ря,-иш,-их,уда́рен te hit.
у́чен,-а,-о,-и learned, erudite,
educated,scientific.

хва́щам te seize,te catch, te grasp,
хва́на,-еш,-ах te capture.

***

Форд, кралят на американската автомобилна индустрия, карайки един ден една кола, собствено производство, по голямия път на няколко километра от Ню Йорк, срещнал един шофьор, който, легнал под автомобила си, напразно се мъчел да поправи повредената част на машината.

При тая сцена Форд спрял, слязъл и се приближил до шофьора. Като видял, че повреденият автомобил е "Форд", той рекъл да му се притече на помощ, разбира се, инкогнито.

-Аз ще ви помогна - казал кралят на автомобилите и се вмъкнал под каросерията.

След десет минути работата била свършена и поправената кола можела да продължи пътя си.

- Чакайте, приятелю - казал шофьорът на Форд, когото не познавал. - Трябва да ви възнаградя. Без вашата помощ щях да се бавя тук най-малко два-три часа. Ето един долар за вас!

- Моля - извинил се Форд, - но не приемам вашия долар.

- Моля,моля - настоял любезно шофьорът.

- Но, драги - възразил Форд, - нямам нужда от вашия долар, аз съм много богат.

- Хайде, хайде - продължил недоверчиво първият, - не ми правете фасони. Ако бяхте толкова богат, както разправяте, нямаше да карате "Форд"!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ИЗ ЖИВОТА НА Х.ФОРД

бáвя,-иш,-их to delay, to retard
забáвя
бáвя се,-иш,-их to tarry
забáвя се

вмъ́квам се to drag oneself, to steal
вмъ́кна се,-еш,-ах into
възнаграждáвам to reward, to recompense
възнаградя́,-иш,-их
възнаграждéние reward, recompense
възразя́вам to object, to oppose
възразя́,-иш,-их

дрáги adv. dear

извиня́вам се to excuse oneself, to apo-
извиня́ се,-иш,-их logize
извинéние excuse, pardon, apology
индýстрия industry
инкóгнито incognito

кáрам 1.to drive 2.to urge 3.to scold
накáрам to urge on

крал,кралé king

любéзен,-зна,-зно,-зни kind, amiable

машúна machine, mechanism
мъ́ка pain, torment, efforts, difficulty
мъ́ча,-иш,мъ́чех,мъ́чел to torture
to torment
мъ́ча се 1.to torture oneself;2.to try
hard;to make great efforts

най-мáлко adv. at least
накáрам вж. кáрам
напрáзно adv. in vain
настоя́вам to insist
настоя́,-иш,-ях
недоверчúв,-а,-о,-и distrustful
suspicious

поврéда damage, injury, harm
повреждам to injure, todamage, to spoil
повредя́,-иш,-их

повреден,-а,-о,-и damaged, injured
помощ,-та aid, help, assistance
поправка repair, correction, rectifi-
поправям to repair cation
поправя,-иш,-их

поправен,-а,-о,-и repaired, corrected
приемам to accept, to receive
приéма,-еш,приéх
притúчвам се to run to
притúчам се
притека́,притечéш,притéкох,притéкъл
притичвам се на помощ
to run to assist or help
продължáвам to continue, to go on,
продължа́,-иш,-их to lengthen,
to prolong
продължение continuation
производство production, output

разбира се of course
разправям to tell, to explain
разпрáвя,-иш,-их

свършвам to finish, to end
свúрша,-иш,-их
сóбствен,-а,-о,-и proper, own
сцéна scene, spectacle, sight
при тази сцена
at that scene, at that sight
чáкам to wait, to wait for
почáкам

шофьóр chauffeur, driver

фасóн cut, fashion, make

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

БАЩА

След тежък бой навлязохме в селото. Жителите му бяха избягали в планината.

Неприятелят бе взел със себе си всичката храна. Нашите войници останаха гладни. Донесоха им хляб чак на другата сутрин.

Бай Коста взе своя дял и седна настрана. Той се облегна на раницата и почна да дъвче сухия хляб. По едно време погледът му падна на едно петгодишно момченце, по риза, с хлътнали бузи и умни черни очи. То го гледаше как сладко яде.

- Е ... Това дяволче пък откъде дойде? Ела тук бе, Митьо!
- Не съм Митьо аз ... - каза детето.
- Е, каквото и да си, ела тук! Нали си българин? ... И той привлече момчето при себе си.

- Как ти е името?
- Ангел ме казват.
- А чу ли пушките да гърмят?
- Чух ги, - отвърна детето, без да отмести поглед от хляба.
- А ти где беше?
- Бягах в планината с татка.
- Я гледай, я гледай! ... Ами гладен ли си?

Детето завъртя глава. Бай Коста му подаде едно парче и го взе на коляното си. Те започнаха да ядат заедно и се гледаха усмихнати. Но хлябът скоро се свърши.

- Няма вече! - каза Ангел и разтвори малките си пръсти, които напомниха нещо мило и скъпо на бай Коста. Той усети, че очите му се напълниха със сълзи.

- Няма вече, - рече той. - Сега толкоз. После ще донесат още.

Детето сложи малката си глава върху гърдите на стария войник и простря напред босите си крака.

Бай Коста го прегърна. Той си спомни за своето дете, заспивало много пъти на неговите гърди ...

По обгорелите му бузи се търкулнаха две сълзи и се изгубиха в небръснатата му брада.

Стефан Руневски

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

бой,бо́ят,боеве́ battle,fight,combat
бос,-а,-о,-и bare
брада́ beard
бу́за cheek
бя́гам to flee, to run
  избя́гам to run away, to escape
бя́гство flight, run

ве́че already; any more
  няма вече there is not any more
взе́мам to take
  взе́ма,-еш,взех

гърда́,гърди́ breast
гърмя́,-иш,гърмя́х,гърмя́л to thunder
  гръ́мна,-еш,-ах
гръм,гърмъ́т,гръ́мове thunder

дона́сям to bring to
  донеса́,-еш,донесо́х,донесъ́л
дъ́вка chewing gum
дъ́вча,дъ́вчел,дъ́вчех to chew
дя́вол devil
дя́волче little devil
дял,дело́т,дя́лове,/два дя́ла/ portion,
                share, part

жи́тел inhabitant, resident

завъ́ртам to turn up, to turn round
  завъртя́,-ях,-ял,завъртя́ли
за́едно together, in company
запо́чвам to begin, to start
  запо́чна,-еш,-ах
заспи́вам to fall asleep
  заспя́,-иш,-ах

избягвам вж. бягам
изгу́бвам to lose
  изгу́бя,-иш,-их
изгу́бвам се to lose oneself,to get
  изгу́бя се lose, to be lost
и́ме,имена́ name,noun

каквото и да си whatever you may be

коля́но,колена́ knee
на коле́не on one's knees

мил,-а,-о,-и dear,loving,amiable
момче́ boy
момче́нце little boy

навли́зам to enter
  навля́за,навле́зеш,навля́зох,навле́зе,
  навля́зъл,навле́зли
напо́мням to remind,to bring to mind,
  напо́мня,-иш,-их to recall
напре́д forward
напълня вж. пълня
настрана́ aside, on the side
небръснат,-а,-о,-и unshaven

обга́рям to burn round, to scorch
  обгоря́,-иш,обгоря́л,обгоре́ли
обгоре́н,-а,-о,-и burnt
обля́гам се to lean upon;to rest on
  обле́гна се,-еш,-ах
око́,очи́ eye,eyes
оста́вам to remain;to leave;to dispose
  оста́на,-еш,-ах
  оставам гладен to remain hungry
отвръ́щам to reply, to answer
  отвъ́рна,-еш,-ах
отме́ствам to move away,to displace,
  отме́стя,-иш,-их to remove

парче́ piece, bit
по́глед look
по́чвам to begin, to start
  по́чна,-еш,-ах
прегръ́щам to embrace
  прегъ́рна,-еш,-ах
привли́чам to attract, to draw to
  привле́ка,-чеш,привля́кох,привле́че,
  привля́къл,привле́кли,привле́чен
прости́рам to spread out,to stretch
  простра́,-еш,-ях out
пръст finger
пъ́лня to fill, to fill up.
  напъ́лня,-иш,-их,напъ́лнен

разтва́рям to open, to widen
  разтво́ря,-иш,-их
ра́ница knapsack, pack
река́,рече́ш,рече́,ре́кох,ре́къл to say

скъп,-а,-о,-и dear; expensive;
сла́гам to lay, to lay down, to set
  сло́жа,-иш,-их down

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

сла́дък,-дка,-дко,-дки sweet,sugary
ям сладко to eat with relish
спо́мням си to remember
спо́мня си,-ш,-х
су́трин,су́тринта, /утро/ morning
сълза́ tear

та́тко, та́те dad
те́жък,-жка,-жко,-жки heavy
то́лкова,то́лкоз so, so much
търкулвам се to roll, to wheel
търку́лна се,-ш,-ах

ум,умъ́т,умове́ mind,intellect
у́мен,-мна,-мно,-мни wise,intelligent, clever
усе́щам to feel,to perceive by the organs of sensation
усе́тя,-ш,-их

усми́хвам се to smile
усми́хна се,-ш,-ах
усмихнат,-а,-о,-и smiling,smiled

хлътнал,-а,-о,-и hollow,sunken

чак not until
донесоха им хляб чак на другата сутрин they did not bring them bread until/next morning

НАГРАДИТЕ НА НАРОДИТЕ

Когато Господ раздавал наградите на народите, първи отишли при него турците. Те поискали пашалъка и Господ им го дал.

Чули българите, че Господ дарува народите и отишли да вземат и те някой дар. "За какво сте дошли вие, българи?" попитал ги Господ. "Ние, Господи, чухме, че си дарувал народите, та молим те и нас да даруваш нещо." "Е, какво искате да ви дам?" рекъл им Господ. "Искаме пашалъка", отвърнали българите. "Пашалъка дадох на турците; друго нещо искайте!" рекъл им Господ. "Каква работа си направил ти, Господи? Защо си дал пашалъка на други? Ние него искаме: ако може, него ни дай!" "Да сте ми благословени, българи", рекъл Господ, "аз думите си назад не вземам. Затова ще ви дам работата. Идете си със здраве!"

Чули евреите. Отишли и те при Бога. Пита ги Господ за какво са дошли. "Дойдохме, Господи,да ни дадеш дар". "Какъв дар искате?" "Е, пашалъка". "Пашалъка го взеха други." "Каква сметка си направил, Господи! Защо си го дал на други? Нали ние го искаме!" "Е, хайде, сметките да са ваши!" рекъл им Господ.

Чули французите, и те отишли при Бога да искат дар. Пита ги Господ за какво са дошли. "Да ни дадеш някой дар", рекли му те. "Какво искате?" попитал ги Господ. "Е, пашалъка искаме." "Пашалъка го взеха други", отговорил Бог. "Какво изкуство е това от тебе?" рекли французите. "Защо си дал пашалъка на други?" "Хайде тогава изкуството да е ваше!" казал Бог.

Дошли циганите. И те пак: "Дошли сме, Господи, да ни дадеш някоя награда." "Е, каква награда?" рекъл Господ. "Награда искаме пашалъка!" "Други го взеха." "Ех ние, сиромаси, от чуждо ли да живеем?" рекли циганите. "Хайде, сиромаси да бъдете и чуждо да търсите!" казал им Господ.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Чули американците и те отишли при Бога. "Какво искате?" запитал ги Господ. "Е, разбира се, пашалъка." "Пашалъка дадох на другги", казал Бог. "Защо си го дал на други, Господи?" рекли американците. "Ние него искаме!" "Хайде тогава парите да са ваши!" отвърнал Бог.

Дошли най-после гърците. И те поискали пашалъка. "Е, бре, гърци," рекъл Господ, "много късно дойдохте; за вас току-речи нищо не остана. Пашалъка взеха турците; работата - българите, сметката - евреите, изкуството - французите, сиромашията - циганите, парите - американците. Какво остава да ви дам?" "Кой е направил таз хитрост, да не разберем, та да дойдем по-рано и да вземем някоя награда?" "Хайде, недейте се сърди" казал им Господ. И на вас ще дам някоя награда, не ви пущам празни. Хайде нека е ваша хитростта!" рекъл Господ.

И оттогава народите си останали с тия дарове.

Българска народна приказка

благосла́вям to bless
  благослови́, -иш, -ят
Да сте ми благословени!
To be blessed by me!

грък, гъ́ркин, гъ́рци Greek

дар gift, present, donation
дару́вам to donate, to make a present of

евре́ин, евре́и Jew, Jews

запи́твам To ask, to question, to put a
  запи́там question to
здра́ве health
  Идете си със здраве!
  Go in good health!

изку́ство art

мо́ля, -иш, -ят to pray, to beseech, to beg
  помо́ля

награ́да prize, reward

оттога́ва adv. from that time, since then

паша́ pasha, pacha
пашали́к mastership
помоля вж. моля
пу́щам /пу́скам/ to let, to admit, to re-
  пу́сна, -еш, -ах lease
  Не ви пущам празни!
  I do not let you go empty handed!

разби́рам to understand, to comprehend
  разбера́, -еш, -брах
разда́вам to distribute
  разда́м

сиромах, сироми́си poor person
сиромашия poverty, poorness, penury
смётка account, bill, invoice
съ́рдя, -иш, -ят to anger, to make angry
съ́рдя се, -иш, -ят to become angry, mad
  Недейте се сърди!
  Do not be angry!

току-ре́чи adv. almost
ту́рчин, ту́рци Turk
тъ́рся, -иш, -ят to seek, to look for,
  to search for

францу́зин, францу́зи Frenchman

хи́трост cunning
хи́тър, -тра, -тро, -три cunning

ци́ганин, ци́гани Gypsy

оти́вам to go
  оти́да, оти́дох, отишёл, отишла́, отишло́

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДО ПОНЕДЕЛНИК

Един човек бил дал пари на заем на друг човек. Той често доходдал да си иска парите, обаче длъжникът не му ги давал.

Веднаж заемодавецът пак дошел да си иска парите, но длъжникът го нямало в къщи. Той попитал дъщеря му: "Къде е баща ти, девойче?" "Е, няма го тук, чичо." "А кога ще ми даде парите?" "Той отиде да сади тръне покрай селския път. Когато трънете порастат, търговците ще почнат да карат стада овце на пазар, овцете ще се завират из трънете и по тях ще се накачи вълна. Ние ще съберем вълната от трънете, ще я продадем и ще ти дадем парите." Това му казала момата и той си отишъл.

Вечерта, когато се върнал баща ѝ, тя му казала, че заемодавецът доходдал. Баща ѝ я попитал: "Ти кога му рече да дойде за парите?" "Аз му казах: тате е отишел да сади тръне покрай селския път, когато трънете порастат, търговците ще почнат да карат стада овце на пазар, овцете ще се завират из трънете и по тях ще се накачи вълна. Ние ще съберем вълната, ще я продадем и ще ти дадем парите." "Е, защо си му казала да дойде толкова скоро!" започнал да я гълчи баща ѝ. После я бил и рекъл: "Още веднаж, когато дойде да иска парите, ти все да му казваш: "До понеделник! Защото понеделниците никога не се свършват."

Българска народна приказка

бия́,-еш,бих,бил to beat, to strike
набия́

все adv. always,ever; all;
вълна́ wool, fleece

гълча́,-иш,-ах to scold, to reprimand

девойка /девойче/ maid,maiden
длъжник,-ци debtor
До понеделник! Till Monday!
дохо́ждам to come
дойда́,-еш,дойдо́х,дошел,дошъл

завирам се to get into;to shove or
завра́,-еш,-ях thrust into,in
за́ем loan
заемода́вец,-ци creditor,lender
давам на заем to lend,to loan(money)

карам стадо овце to drive a flock of
sheep
мома́ young woman,maiden.

нака́чвам to hang up;to hitch on
нака́ча,-иш,-их

овца́ sheep,ewe
о́ще веднаж once more; over again

пазáр market;market-place
покрай prep. along, alongside of
пораста вж. раста

расте́,-еш,-ях,растя́л,расте́ли to grow
рáсъл,рáсла
порасте́,порáсъл,порáсла

сади́,-иш,-их to plant
посади́
ско́ро adv. soon, quickly
ста́до herd;flock (of sheep)

трън thorn,prickle
тръ́не и тръ́ни pl. thorns,prickles

чи́чо uncle

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

НЕВОЛЯТА УЧИ

Един човек имал двама сина. Той често ходел в гората за дърва и все водел със себе си по един от тях.

Веднаж той казал на синовете си:

– Деца, хайде идете днес вие самички в гората за дърва, а аз ще остана да си почина.

– Добре, тате, – рекли те, – ами ако ни се счупи колата, кой ще я поправи?

– Ако ви се счупи колата, синко, вие викайте Неволята. Тя ще дойде да ви я направи – казал им бащата.

Двете момчета отишли в гората. Захванали да секат дърва. Сетне натоварили колата с дърва и я подкарали.

Из пътя колата им се счупила. Спрели се момчетата на сред пътя и почнали да викат, колкото им глас държи: "Невольо! Ела да ни направиш колата!"

Дълго викали те, но никой не им се обаждал. Взело да се мръква, но неволята все не идвала. Най-после по-малкият брат рекъл: "Бате, тая проклета Неволя няма да дойде! Кой знае, чия ли кола прави сега нейде! Мръква се вече. Я да започнем самички – колкото можем да си направим колата!"

Взели двете момчета брадвата и чука, навели се и – клъц оттук, клъц оттам – поправили си колата.

Когато си отишли у дома, баща им ги попитал:"Е, синко, как прекарахте в гората и из пътя?"

– Недей ни пита, тате! – захванали те да се оплакват. – Насред пътя ни се счупи колата. Викахме Неволята да дойде да ни я поправи, но тя не дойде. Тогава ние я поправихме самички колкото можахме.

– Ето, това е било, синко, Неволята! – казал баща им. – Вие сте я викали, а тя е била при вас.

Народна приказка

бáте elder brother
брáдва ax, axe

взéмам to take, to take from
взéма,-еш,взех,взел
Взело да се мръква
It started to get dark
вóдя to lead,to conduct, to guide
и все водел със себе си по един от тях – and he always took one of them with him

горá forest, woods

дървó, дървá wood
дърво, дървéта tree

из пътя on the way

колá wagon, car, cart

мръ́ква се it is getting dark
мръ́кне се,мръ́кна се,мръ́кнело се

навéждам се to bow,to bow down,to bend
наведá се,-еш,навéдох,навéл
насрéд in the middle of
насред пътя in the middle of the road
натовáрвам to load,to put on a load
натовáря,-иш,-их
ж. товар
невóля adversity, misfortune,need
недей ни пита,тате! Do not ask us,dad!
нейде adv. somewhere

обáждам се to inform,to let know, to notify; to answer(call)
обáдя се,-иш,-их
отúвам to go
отúда,-еш,-ох,отишúл
отúвам си to go home,to go away.
отúда си,-еш,-ох,отишúл си

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

оттáм from there, therefrom
оттýк from here, from this place

подкáрвам to drive on, to whip forward
подкáрам
почúвам си to rest, to take arest
почúна си to repose
почúвка rest , repose.
прекáрвам to spend
прекáрам
проклéт,-а,-о,-и cursed, damned

самúчък,-чка,-чко,-чки alone,
сека́,сечéш,сечé,сúкох to cut
сúкъл,сéкли,сéчен
сéтне adv. afterwards, then

чук hammer

спúрам to stop
спра,-еш,спрях,спрял,спрéли
счýпвам to break
счýпя,-иш,-их

товáр load, burden, freight
Тогава ние я поправихме самички кол-
кото можахме - then we alone repaired
it as much as we could

ýча,ýчиш,учúх 1. to teach, to instruct
2. to learn, to study

хóдя,-иш,-их to go; to walk.
похóдя
Те почнали да викат колкото им глас
държи - they started to shout as loud
as they could.

КОЙ КАКВОТО ПРАВИ, НА СЕБЕ СИ ГО ПРАВИ

Едно време имало един старец - просяк. Като ходел да проси, все си думал: "Кой каквото прави, на себе си го прави!" - Нищо друго не думал. Една жена чула тия думи и си рекла: "Чакай, аз ще ти кажа тебе, какви са тия думи!"

Взела тя, смесила една пита с отрова и я дала на стареца: "На ти, дядо, топла пита да си хапнеш!"

Той не знаел, каква е работата, и турнал питата в торбата си. Като излязъл от селото, срещнал го на пътя един човек, който бил много гладен, и му рекъл: "Ти, дядо, като ходиш да просиш, трябва да имаш в торбата си нещо за ядене: дай ми, моля ти се, малко хлебец да си похапна, че съм много изгладнял!"

- Да ти дам, синко, - рекъл старецът и бръкнал в торбата си, извадил топлата пита и му казал:

- На ти тая пита; тя е още топла, понеже ей сега скоро ми я даде една жена.

След това старецът си заминал из пътя. Човекът взял питата и се упътил към селото си. Той бил сам на оная жена, която дала питата на стареца.

Преди да стигне у тях си, още из пътя той усетил силни болки в корема, па щом влезнал в къщи, започнал да вика и да се превива. Майка му се чудела и маела, от що е тая болест на сина ѝ. Като го попитала, какво е як - да не би да е нещо отровно, синът разказал за срещата си със стареца, който му бил дал питата.

Майка му се сетила изведнаж, каква е работата и извикала: "Право имаше тоя просек, че кой каквото прави, на себе си го прави".

ПОСЛОВИЦИ: Който копае гроб другиму, сам пада в него.
Който вади нож от нож умира!
Зло не прави, че зло ще намериш!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

КОЙ КАКВОТО ПРАВИ, НА СЕБЕ СИ ГО ПРАВИ

бо́лка pain
бъ́ркам 1.to stir, to mix, to confuse
  бръ́кна,-еш,-ах 2.to shove in,to poke

  старецът бръкна в торбата си
  the old man poked into his bag

гроб grave, tomb
  който копае гроб другиму, сам пада в
  него - he who digs a grave for some-
  one else often falls in it

да не би lest it be
ду́ма word
ду́мам to speak,to talk, to say
  той все си думаи -
  he always talked to himself
дя́до grandfather, old man

едно време имало once upon a time
ей сега right now, just now

замина́вам to depart, to start for
  замина́,-еш,-ах
  старецът си заминаи из пътя
  the old man went on his way

изва́ждам 1.to take out,to draw out
  изва́дя,-иш,-их 2.to extract.
изведна́ж, /изведна́ъж/ to subtract
at once, right away, suddenly
изгладня́вам to get hungry,to grow hungry
  изгладне́я,-еш,-ях
из пътя on the way
изя́ждам to eat up, to eat out
  изя́м,изядо́ш,изя́дох,изя́л

като ходеи да проси walking and begging
кой каквото прави, на себе си го прави
whatever one does,he does it to himself
копа́я,-еш,копа́х to dig
коре́м abdomen, belly

ма́я се,-еш,-ях се to linger,to tarry
ме́ся,-иш,-их,ме́сен to knead
  сме́ся,-иш,-их,сме́сен
мо́ля,-иш,-их to pray,to beseech,to beg
моля ти се I beg you; please

на interj. here!take!hold!there!
на ти тая пита take (hold) this loaf!

отро́ва poison
отро́вен,-вна,-вно,-вни poisonous

пи́та loaf
поне́же because, since, for
посло́вица proverb, saying
поха́пвам to eat a little; to take or
  поха́пна,-еш,-ах have a bite.
пра́во right;justice;law;equity
  имам право to be right
превиа́вам to bend, to bend over; to bow;
  превиа́я,-еш,-их to fold.
преди да стигне у тях си
before arriving at his home
про́ся,-иш,-их to beg
про́сяк,/просек/-ци beggar

разка́звам to relate, to narrate, to tell
  разказа,-еж,-зах
ра́сказ short story

се́щам се to guess; to see through;
  се́тя се,-иш,-их се
  майка му се сетила изведнаж
  his mother guessed at once.
сре́ща meeting, rendezvous, date.
ста́рец,-ци old man, elder.

то́пъл,-пла,-пло,-пли warm, hot
торба́ bag

ха́пвам to take a bite,to eat a little
  ха́пна,-еш,-ах
упъ́твам to direct,to guide;refl. verb:
  упъ́тя,-иш,-их to set out,to turn
  toward;
чу́дя се,-иш,-их се to wonder,
чу́до,чудеса́ wonder, miracle
  майка му се чудела и маела
  his mother was wondering and tarrying

щом as soon as
що? interog. pron. what?
що relat. pron. what

я́дене eating, meal

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ДРУГАРИ

Когато влезе в учебната стая, Матейчо се огледа страхливо. Той не знаеше къде да седне. Срам го беше от другите момчета, защото и двата ръкава на палтото му бяха закърпени. Майка му се труди много да събере пари, за да му купи плат за ново палто, ала не успя. Лятото мина много тежко.

– Ех, чедо, да беше жив баща ти, сега нямаше да ходиш окърпен на училище! – въздъхна тя на вратата.

– Няма нищо, мамо! – отвърна Матейчо.

Матейчо остана сирак миналата година. Неговият баща беше зидар. Ходеше по градовете да прави къщи на хората. Веднаж, като носел тухли на гърба си, паднал заедно с тухлите от петия етаж. Паднал и не станал. Тъмно стана в сиромашката къща, където живееха Матейчо и майка му. Три месеца клетата жена не млякна. Веднаж през пролетта у тях се отби дядо Петко, кметът.

– Стига – викна той, стига си плакала! Ами тръгвай по полето на работа. Гледай да събереш малко зимнина!

– Ами, на кого да оставя момчето? – попита Матейчовата майка.

– Дай го на мене да ми стане ратай. Ще носи вода на хътварите, а подир вършитба ще му дам нещо.

– Вземи го, дядо Петко, – съгласи се Матейчовата майка.

Цяло лято малкият ратай тича с две стомни по нивята – от кладенците до хътварите. След вършитбата дядо Петко повика Матейчовата майка и ѝ даде седем шиника хубаво червено жито.

–Туй жито – рече той – го е спечелил твоят син.

– Ох, на мама момчето! – зарадва се бедната жена – то е още малко, а почна вече да печели.

Натовари житото на една количка и го откара в къщи. Матейчо се прибра и почна да се готви за училище. Когато влезе в учебната стая – не посмя да седне. Срам го беше.

– Хей, Матейчо, ела тука, при мене има място! – извика някой от последния чин.

Матейчо тръгна и щом видя, че го вика Димчо, синът на въглищаря Вълко, бързо се отправи към него. Димчо беше много добро момче. Баща му гореше въглища в Балкана, носеше ги съботен ден на пазара и колкото пари вземеше – даваше ги за жито и дрехи. През лятната ваканция Димчо, вместо да скита по улиците, тръгна с една кошница по полето да събира узрели круши и сливи. Всеки ден продаваше на гарата по една кошница плод. Той събра цяла шепа пари.

Минаха две седмици. Беше топъл есенен ден. През отворените прозорци на учебната стая влизаше шумът на коли, натоварени с царевица и тикви. Влезе учителят. Поздрави децата. Подир малко вратата тихо се отвори. Показа се училищният слуга дядо Продан. Той внесе цял куп нови учебници. Учениците почнаха да викат от радост. Учителят раздаде на всички, които бяха внесли пари, по една хубава читанка с картини. Само Матейчо не получи нищо. Той нямаше пари за учебници.

– Дай да видя твоята читанка – рече той на Димча и като се наведе, ръцете му се разтрепераха и очите му се напълниха със сълзи.

На обяд Димчо се прибра в къщи, седна да обядва, ала не можа да преглътне първото парче хляб. Мъчно му беше за Матейча. Дълго мисли как да му помогне. Най-после се удари по челото и скочи. То било много лесно!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Същата вечер той отиде в къщата на своя учител.Намери го между кошерите. Извади от джоба си една шепа левове - всичките, които беше събрал през лятото.

- Господин учителю, - рече той, - тези пари са мои. Купете с тях учебници на Матейчо.

Учителят не взе парите. Той се развълнува, помилва Димча по главата и рече:

- Прибери си парите. Аз съм вече поръчал за Матейчо учебници по бедност. Но ти имаш добро сърце и ще станеш достоен гражданин. Ела сега да ти сипя малко мед в една чинийка. Не се срамувай! През лятото и ти си се трудил като малка работна пчела.

Ангел Каралийчев

бе́ден,-дна,-дно,-дни poor, needy
бе́дност,-та poverty,misery,indigence.
аз съм поръчал учебници за Матейчо по бедност - I have ordered text-books for M. because he is poor.

ви́кам to call(aloud),to shout,to summon.
ви́кна,-ем,-ах
внасям to bring in,to import,to put in,
внеса,-ем,внесо́х to deposit
въ́глища
дървени въглища charcoal
каменни въглища coal
въздъ́хвам to sigh,to give out a sigh
въздъ́хна,-ем,-ах
вълна́ wave
вълну́вам to agitate,to excite,to move
развълну́вам
вълну́вам се to be agitated,to be rough
развълну́вам се to be excited.
вършитба threshing time

гра́ждани city dweller; citizen
гръб,гърбъ́т,гърбове́ back

досто́ен,досто́йна,досто́йно,досто́йни worthy, deserving
досто́йнство dignity

хи́то wheat
хи́тва/же́тва/ harvest,crop,reaping
хитва́р/жетва́р/ reaper,harvester

закъ́рпвам to patch (coat);to mend.
закъ́рпя,-ем,-их
зида́р mason, brick - layer
зи́мнина winter supplies

изви́квам to call out,to cry out,
изви́кам,-ах to shout to.

кла́денец well
клет,-а,-о,-и unhappy,unfortunate
кмет mayor
кола́ waggon,cart,car
коли́чка waggonette,rush-cart
ко́лкото adv. as much as
колкото пари вземаше - даваше ги за хито и дрехи - he gave as much money as he took for wheat and clothes.
ко́шер bee-hive
ко́шница basket,hand-basket.
кру́ша 1.pear. 2. pear tree.
куп pile, heap, lot

мед,медъ́т honey
мед,медта́ copper
ми́кам to caress,to fondle,to pet.
поми́кам
мъ́ка pain,pains,efforts,difficulty.
мъ́ча,-ем,-их to torture,to torment
мъ́ча се to try hard,to work hard, to make great efforts
мъ́чен,-чна,-чно,-чни difficult
мъчно му беше за Матейчо he felt sorry for M.
мъ́чнотия hardship,difficulty
мълча́,-ем,-ах to be silent or still.
мъ́лкам to stop talking,to hush up.
мъ́лкна,-ем,-ах

наве́ждам се to bow down,to incline.
наведа́ се,-ем,-ох се
На мама момчето! O, my son!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

наме́сто/вме́сто/ in place of,instead of
нами́рам to find, to find out
намéря,-иш,-их
нами́рам се to find oneself;there is
намéря се,-иш,-их се to be located
напълвам to fill up,to make full
напълня,-иш,-их
натовáрвам to load,to freight,to burden
натовáря,-иш,-их
ни́ва plough-land, corn field
няма нищо there is not anything; it
does not matter; never mind

обяд 1. dinner 2. noon
обя́двам to dine, to have dinner
огле́ждам се to look round or about
огле́дам се
окъ́рпвам to mend, to patch (a coat)
окъ́рпя,-иш,-их
отби́вам се 1.to be turn aside 2. to
отби́я се,-еш,-их се stop on the way.
3. to call on the way
отка́рвам to drive away,to drive off.
отка́рам
отпра́вям to direct, to address
отпра́вя,-иш,-их to forward
отпра́вям се to set off,to start for.
отпра́вя се,-иш,-их се

паза́р market
парче́ piece,fragment,bit
пла́ча,-еш,плака́х,пла́чел to cry,to weep.
пови́квам to summon,to call for a while.
пови́кам
поди́р /след/ prep. after, behind
поздравя́вам to greet,to salute,to con-
поздравя́,-иш,-их gratulate.
по́здрав/по́здравление/ greeting,salute,
congratulation,felicitation.
пока́звам to show, to point out
пока́жа,-еш,пока́зах
пока́звам се to show oneself,to appear
пока́жа се,еш,пока́зах се to come out,
to come in sight or in view.
поле́ field, plain
помилвам вж. милвам
посмея вж. смея
прегля́щам to swallow,to swallow down.
прегля́тна,-еш,-ах
приби́рам to gather,to pick up, to gather
прибера́,-еш,прибра́х up or in.
приби́рам се to come home,to get home.
прибера́ се,-еш,прибра́х се

пчела́ bee

ра́бота work,labour, business
рабо́тен,-тна,-тно,-тни
working,industrious
ра́двам се to be glad, to gladden,to
зара́двам се be pleased,to rejoice.
ра́дост,-та gladness,joyfulness
развълнувам вж. вълнувам
разда́вам to distribute
разда́м,-даде́ш,-да́дох
разтрепе́рвам се to begin to tremble
разтрепе́ря се,-иш,-их се or shake.
рата́й farmhand, servant
ръка́,ръце́ hand, arm
ръка́в sleeve

си́пвам to pour
си́пя,-иш,си́пах
сира́к,-ци orphan
сирома́х,-си poor person,poor man
сироми́шки,-а,о,-и poor
сиромашия poverty,poorness
сли́ва 1.plum. 2.plum tree
ска́чам to jump, to leap
ско́ча,-иш,-их
ски́там /се/ to wonder,to roam,to stroll.
сме́я,-еш,смях,смял,сме́ли to dare
посме́я,-еш,посмя́х,посмя́л,посме́ли
to dare, to venture,to have courage.
спечелвам to earn, to win
спечеля,-иш,-их
срам sham, disgrace ashamed
срами́вам се to be ashamed,to feel
срам ме е,...те е,...го е,...ни е,...
to be ashamed,to feel ashamed
стига си плакала!
you should stop crying
сто́мна water-jug
страх fear,dread,fright
страхли́в,-а,-о,-и timid,coward
страху́вам се to fear, to be afraid
съгла́сие harmony,consent,concord
съглася́вам се to agree,to consent
съглася́ се,-иш,-их се
съгла́сно adv. according to
съгла́шение agreement,entente
ся́дам to sit down
се́дна,-еш,-ах

ти́квa squash
тих,-а,-о,-и quiet,still,pacific

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

тишина́ silence
ти́чам,-аш,-ах to run, to race
То било много лесно! It is very easy!
това́р load,burden,freight
това́ря,-иш,-их to load,to freight
трепе́ря,-иш,-их to tremble,to shake
труд labour,toil,effort
тру́дя се,-иш,-их се to endeavour,to
потру́дя се work,to make efforts.
ту́хла brick
тъ́мен,-мна,-мно,-мни dark,obscure
у́дрям to strike,to hit,to knock
уда́ря,-иш,-их
у́дрям се to hit or strike oneself
уда́ря се,-иш,-их се
Той се удари по челото
He struck his forehead

узря́вам to ripen,to get ripe,to ma-
узре́я,-еш,узря́х turate
узря́л,-а,-о,узре́ли ripe,mature
успе́х success
успя́вам to succeed,to have success
успе́я,-еш,успя́х
учебна стая school room,class room
уче́бник,-ци textbook,schoolbook
ца́ревица maize
че́до child, son
чин bench
чиния́ dish
чита́нка reader

ше́па hollow(of the hand),handful
шиния́к bushel (measure)

ЗАЛАВЯНЕ И СЪДЕНЕ НА ВАСИЛ ЛЕВСКИ

От Хасково Левски се упътил за Пловдив и тук узнал за затварянията и претърсванията, научил се, че главата му била оценена за 50.000 лева и че го търсят под лист и под камък.

Той се крил няколко време в Пловдив, Пазарджик и Сопот. В този последен град полицията го търсила дълго време, но неустрашимият дякон с превързано око търсел по улиците лекар.

След няколко дена Левски стигнал тайно в Ловеч, дето го скрили приятели. Тук те му разправили, че касиерът на Ловешкия комитет - поп Кръстю постоянно ходи до общината, че сметките му били нередовни, че почнали да се съмняват в него. Левски поканил поп Кръстю и му поискал сметка, ала той не се явил и му обещал да се срещнат лично в Какринското ханче. Това ханче се намирало до селото Какрина, на пътя между Ловеч и Севлиево. То било построено от комитетски пари и служело за скривалище на комитетски хора. В това ханче дошъл вечерта на 27 декември 1872 год. Левски и чакал до сред нощ поп Кръстя. Чакал го дълго време и най-после задрямал. Но изведнаж на пътните врата се почукало. Левски се събудил, погледнал през прозореца и видял, че ханчето било заобиколено от стражари и войници. Той взел тогава по един револвер в ръцете си, а камата - в устата, излязал из ханчето и с гърмежи си пробил път през стражарите; но след това попаднал в дълбок сняг, покатерил се по плета и по това време се чул гърмеж от няколко пушки. Левски увиснал на плета: червена кръв обляла снега. Стражарите и войниците го хванали, превързали му раните и рано заранта го закарали в Ловеч.

Стражарите завели Левски от Ловеч през Севлиево в Търново, ала получила се заповед да го закарат в София, дето заседавали султанските съдии, между които бил и българинът хаджи Иванчо Пенчович.

В София на 9 януари 1873 година във войнишки шинел, с превързана глава и ръка, с измръзнало ухо, Левски бил изведен пред съда, дето председателят Саид паша пита, а Левски отговаря:

- Името ви ?
- Васил Иванов. Още се казвам дякон Левски.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

– И още се казвате Дервиш оглу-Аслан или Кешиш Първан – добавил Саид паша. – Защо носите толкова имена?

– За разнообразие – отговорил усмихнатото Левски.

– От намерените книжа и от разказите на Общи и другите излиза, че вие сте един от главните членове на "временното правителство на България?"

– Какви книжа и какъв Общи? – с преструвка попитал Левски.

Тогава съдиите хвърлили пред Левски цял куп от комитетските книжа, протоколи , устави, тайни писма и портрети на Каравелов, Раковски, Хаджи Димитър, Общи, Кънчева и др.

– Познавате ли някой от тези? – попитал Саид паша, като показал портретите.

– Всички и никого – отговорил Левски.

– Познавате ли Общи?

– Не.

– Познавате ли поп Марин, Тодор Пеев, Христо Ковачев? – Пашата изброил имената на други някои комитетски хора.

– Познавам всички и никого.

– С това какво искате да кажете?

– Искам да кажа,че не познавам никого.

– От пет години скитате по градове и села, а нима никого не познавате?

– Лица за мене не са важни, ето защо и никого не познавам.

– Кажете, кое считате за важно?

– Делото на временното правителство.

– Какви са намеренията на временното правителство?

– Четете устава.

– По чия заповед станаха политическите убийства?

– По моя лична заповед.

– Кой изпълняваше заповедите ви?

– Определените за тая работа хора.

– Кои са те?

– Не ги познавам.

– С какви средства купихте оръжието?

– С комитетски пари.

– Кой ви даде комитетските пари?

– Всички и никой.

– Где се намира временното правителство?

– Всякъде и никъде.

– Не се ли разкайвате за извършените политически убийства?

– Толкоз, колкото се разкайват пашите, които колят българите за личното си удоволствие!...

– Признавате ли се за виновен?

– Толкова, колкото и съдиите се признават за виновни, когато осъдят някого на смърт и заповядат на стражарите да го обесят или пък с нож да го заколят...

– Не искате ли милосърдие и прошка от султана?

– Милост от никого не диря!

На 11 януари съдиите наредили очна ставка на Левски с Общи, и в присъствието на тях Левски запитал Общи и с това се свършила личната ставка.

На 15 януари Общи увиснал на софийската бесилка, а след 20 дена

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

дошъл ред и на Левски.

От 15 януари до 5 февруари Левски стоял в тъмницата, умислен за съдбините на България, няколко пъти удрял главата си о каменните стени, за да се убие, докато на 6 февруари подир обяд турците закачиха полумъртвото му тяло на бесилката, която се издигаше на онова място, дето днес се намират кавалерийските казарми в столицата на свободна България.

По Стояи Заимов

бесúлка gallows,scaffold,gibbet

винá guilt,fault, blame
винóвен,-вна,-вно,-вни guilty,
врéменен,-нна,-нно,-нни temporary; previsional(government)
всякъ́де adv. everywhere

гърмéж thunder; gunshot

дéло,делá deed,cause,affair,business.
дéто/гдето/ where,in what place
дúря,-ш,-их to seek, to look for
добáвям to add
добáвя,-ш,-их
докатó while,until,whereas
дя́кондeacon

завéждам to lead,to take or bring to
заведá,-ш,-ох
задрéмвам to begin to drowse,to slumber
задрéмя,-ш,задрúмах
закáрвам to drive in, to lead
закáрам
заколя вж. коля
залáвям to seize,to capture,to catch
заловя́,-ш,-их
залáвяне seizure,capture,catching
заобикáлям to go around,to surround.
заобиколя́,-ш,-их
заплю́вам to spit at a person
заплю́я,-ш,-ших
зáран (f.) morning
заседáвам to be in session
заседáние session
затвáрям to shut, to close
затво́ря,-ш,-их
затвáряне closing,imprisonment
затво́р prison, jail

изброя́вам to count up,to enumerate
изброя́,-ш,-их
извéждам to lead out,to take out
изведá,-ш,-ох to bring to
извършвам to accomplish,to perform
извúрша,-ш,-их
издúгам to raise, to elevate
издúгна,-ш,-ах
издúгам се to rise
издúгна се,-ш,-ах се
излúзам to get out,to go out or come
излéза,-ш,-ох out
от разказите на Общи и другиге излиза, че...from the stories of O. and the others it becomes evident that
измръзвам to freeze, to freeze out
измръ́зна,-ш,-ах
изпълнúвам to fill;to fulfill;to perиспълня,-ш,-их form; to execute.

камá dagger
кáмък,кáмани stone,stones
кáменен,-нна,-нно,-нни stony
касúер cashier,treasurer
книжá n.pl. papers,documents
кóля,-ш,-их to slaughter
закóля,-ш,-их
комитéт committee
комитéтски,-а,-о,-и committee's
крúя,-ш,крих to hide, to conceal
крúя се,-ш,крих се to hide oneself, to conceal oneself
Той се крúя няколко време
He hid himself for some time
куп pile,heap,lot

лист,листá leaf,leaves
лист,лúстове sheet (of paper)
търся под лист и под камък
to look under leaf and stone
лúчен,-чна,-чно,-чни personal

мúлост pity, mercy
милосъ́рдие misericorde,grace
мъ́ртъв,-тва,-тво,-тви dead

намерéние intention, intent

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

наре́ждам to arrange, to put in order,
наредя́,-иш,-их to appoint
науча́вам се to learn, to be informed
нау́ча се,-их се
нередо́вен,-вна,-вно,-вни
irregular; inaccurate (account)
неустраши́м,-а,-о,-и fearless, dauntless
никъ́де adv. nowhere

обе́свам to hang or hang up (somebody)
обе́ся,-иш,-их
обеща́вам to promise
обеща́я,-еш,-ах
обеща́ние promise
обли́вам to pour over, to cover with
обле́я,-еш,обля́х (liquid)
община́ municipality, town-hall
око́,очи́ eye, eyes
о́чен,-чна,-чно,-чни ocular, of the eyes
очна ставка (jur.) confrontation
опреде́лям to define, to determine, to fix
определя́,-иш,-их to assign
осъ́ждам to condemn, to convict,
осъ́дя,-иш,-их to sentence
оценя́вам to set a price, to value, to es-
оценя́,-иш,-их timate, to price.

плет hedge, matted hedge
плю́я,-еш,плюх to spit, to spit out
погле́ждам to give a look
погле́дна,-еш,-ах
пока́нвам to invite
пока́ня,-иш,-их
покате́рвам се to climb up, to scale
покате́ря се,-иш,-их се
поп priest
попа́дам to fall in; to meet with
попа́дна,еш,-ах
портре́т portrait, photograph
после́ден,-дна,-дно,-дни last, final
постоя́нно adv. constantly, permanently
построя́вам to erect, to build, to con-
построя́,-иш,-их struct
постро́йка building
превъ́рзвам to bandage; to tie up, to bind
превъ́рза,-иш,-зах
превъ́рзан,-а,-о,-и bandaged; tied up
престру́вам се to feign; to pretend
престру́вка feint, feigning, pretence
претъ́рсвам to search, to search through
претъ́рся,-иш,-их
претъ́рсване searching, searching thrgh.
призна́вам to admit, to confess, to ack-
призна́я,-еш,-ах nowledge

Признавате ли се за виновен? Do you admit your guilt? Do you plead guilty?
присъ́ствие presence
проби́вам to pierce, to bore, to perfo-
проби́я,-еш,-их rate
с гърмежи той си пробил път през стражарите ..with gunshots he made his way through the policemen
проща́вам to forgive, to pardon
простя́,-иш,-их
про́шка pardon, forgiveness
разкайвам се to repent, to regret
разнообра́зие variety, diversity, change

снова́,-еш,-ях to roam about
стража́р watchman, guard, policeman
счи́там to deem, to consider
събу́ждам to wake up, to awake
събу́дя,-иш,-их
съ́дя,-иш,-их to judge, to try
съдба́,съдбини́ fate, destiny, fortune
съмня́вам се to doubt, to mistrust

та́йно adv. secretly

уби́вам to kill, to assassinate, to
убия,-еш,уби́х slay
уби́йство murder, assassination
уби́ец,уби́йци murderer
уви́свам to hang, to hang down
уви́сна,-еш,-ах
узна́вам to find out, to learn
узна́я,-еш,-ах
уми́слен,-а,-о,-и thoughtful
упъ́твам to direct, to instruct
упъ́тя,-иш,-их
упъ́твам се to start for, to set off
упъ́тя се,-иш,-их to turn toward
у́став statute
ухо́,уши́ ear, ears

хан/ха́нче/ inn, tavern
хва́щам to grasp, to catch, to seize
хва́на,-еш,-ах
хвъ́рлям to throw, to cast
хвъ́рля,-иш,-их

Той чакал до сред нощ
He waited until midnight

явя́вам се to present oneself, to ap-
явя́ се,яви́ш,яви́х се pear

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ИВАН ВАЗОВ е най-големият български писател. Роден е през 1850 год. в Сопот. Умрял през 1921 год. в София. Написал е много стихотворения, разкази, романи и други произведения, отпечатани в отделни книги. В тях описва тъгите и радостите на нашия народ. В тях личи голямата му обич към родината, затова е наречен народен поет. Най-хубавата му книга е романът "Под игото".

ВАСИЛ ЛЕВСКИ

Левски имаше ръст среден, тънък и строен; очи сиви, почти сини; мустаци червеникави, коса руса, лице бяло. Той беше голям песнопоец и често горите на Стара планина са еквали от гласа му.

Но когато беше нужно, той ставаше друг. Погледът му добиваше сериозно изражение. Гласът му ставаше глас, който заповядва. Словото му, просто и искрено, вълнуваше, убеждаваше.

Попитаха го един път селяните от Софийско, гдето той устройваше комитети:

- Бай Василе, когато се освободи България, кого ще турим цар?

- Ако се бием с турците само за цар, то сме глупци. И сега си имаме султан. На нас трябва не господар, а свобода и права - отговори Левски.

- Ами ти каква служба ще вземеш тогава? - Пада ти се най-първата служба.

- Никаква! Ще ида при другите поробени народи да правя това, което правя сега.

Васил Левски беше безстрашен. В Сопот, в стаята на учителя, имаше тайно заседание. Ненадейно влиза един гост, познат като турски шпионин, и сяда. Всички мълчат, а гостът не си отива. Левски става, удря му плесница и извиква:

- Навън, подлец!

- Как? С кое право удряш? - пита господинът.

- Навън! Иди ни предай на турците! Аз съм Левски.

Цялото събрание потреперва от ужас при тия думи.

- Не се бойте! - каза Левски спокойно, когато господинът излезе. - Аз съм уверен, че тоя подлец не ще смее нищо да направи.

И разискванията продължиха. Никой не дойде да ги безпокои.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

безпоко́я,-иш,-их to disturb,to trouble
безстра́шен,-шна,-шно,-шни fearless
би́я се,-еш,бих се to fight,to struggle
бо́я се,бо́иш,бо́их се to fear,be afraid

господа́р master, lord

доби́вам to obtain,to acquire,to get
доби́я,-еш,доби́х

е́квам to echo
е́кна,-еш,-ах
ечá,ечи́ш,ечáх,ечáл to echo
е́хо/ек/ n. echo
ехтя́,-иш,ехтя́х to echo

и́го yoke
изразя́вам to express
изразя́,-иш,-их
израже́ние/и́зраз/ expression
и́скрен,-а,-о,-и sincere, frank

коса́ hair,hairs
личá,личи́,личáх to be apparent, to stand out,
в тях личи голямата му обич към родината- his great love for the fatherland is apparent in them.

мустáк,-аци mustache

нари́чам to call, to name,give a name
нарека́,-чеш,-кох
ненаде́йно adv.unexpectedly,suddenly
ни́какъв,-ква,-кво,-кви none, no
ну́жен,-жна,-жно,-жни necessary,needful
о́бич love,affection, fondness
опи́свам to describe
опи́ша,-еш,-сах
описа́ние description
освобождáвам to free,liberate,release
освободя,-иш,-их
освобожде́ние liberation
отде́лен,-лна,-лно,-лни single separate
отпечáтвам to imprint,to print
отпечáтам вж. печатам

па́дам to fall, to fall down
па́дна,-еш,-ах
па́да се to happen, to be eligible, to deserve
па́дна се,
Пада ти се най-първата служба
You deserve the best(first) job

песнопе́ц singer
печáтам to print
печáт 1.seal 2.press 3.printing
плесни́ца/шамар/ slap
по́глед look
подле́ц coward,craven,dastard
поро́бвам to enslave,to subject
поро́бя,-иш,-их
потрепе́рвам to shudder,to be seized with trembling
потрепе́ря,-иш,-их
предáвам 1.to betray 2.to hand over 3. to broadcast
предáм,-деш,-дох
прост,-а,-о,-и simple, common
произведе́ние product;literary work

рази́сквам to discuss,to debate
рази́скам
роб slave
ро́бство slavery
ръст stature, height

свобода́ freedom,liberty
сериозен,-зна,-зно,-зни serious
сло́во word,discourse,speech,oration
спокоен,споко́йна,споко́йно,споко́йни calm,tranquil,quiet
среда́ n. middle,center
сре́ден,-дна,-дно,-дни middle
стро́ен,стро́йна,стро́йно,стро́йни well-shaped
султáн Sultan
събрáние assembly,meeting,gathering

тáен,тáйна,тáйно,тáйни secret,clandestine
тáйна secret,mystery
тъгá grief,sorrow,distress

убеждáвам to persuade,to convince
убедя́,-иш,-их
убеждéние conviction,persuasion
увéрен,-а,-о,-и convinced,assured
ýжас horror,terror
устро́йвам to organize,to arrange
устро́я,-иш,-их
устро́йство organization,system

червени́кав,-а,-о,-и reddish

шпио́нин,шпио́ни spy

рома́н romance; novel

трепе́ря,-иш,-их to tremble

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

МАЙКА

Леля Иванка беше вдовица от две години. И зиме, и лете тичаше по чужда работа.

Една зимна вечер Иванка се върна късно от близката гора. В къщи я чакаха двете ѝ деца. Тя внесе вътре дървата, запали огъня и се зае да приготви бедната вечеря. Но, когато отвори солницата, видя, че няма сол. Трябваше да потърси от съседите на заем.

Майката излезе, заключи отвън вратата и се отправи към първия съседски двор. В къщи останаха сами двете деца. Те седяха край огнището, приказваха си весело и се грееха на буйния огън. По-голямото дете чупеше клонове и ги хвърляше в огнището. Буйният пламък го веселеше. Увлечено от играта, детето взе едно дълго дърво и сложи единия му край в огнището. Другият край остана отвън и достигаше общия куп дърва.

Изведнъж сухите листа пламнаха. Над огнището се издигнаха високи, червени пламъци. Те бързо обхванаха целия куп дърва. За миг къщата се изпълни с пушек. Пламнаха и струпаните наблизо дрехи. Двете изплашени деца скочиха, спуснаха се към вратата и я задърпаха силно. Но напразно - тя беше заключена отвън.

В това време майка им седеше у съседката си и приказваше спокойно с нея. Но ето, че в двора се чуха викове. Навън някой викаше, колкото му глас държи: "Тичайте, бре хора, тичайте!...Гори къщата на Иванка!"

Бедната жена извика и се хвърли навън. Щом стъпи на прага, тя видя, че целият ѝ двор е осветен. Из комина на къщата и около стрехите се подаваха буйни пламъци. Леля Иванка се отправи нататък, закъдето тичаха и другите хора от селото.

Тя стигна първа пред къщата и отвори вратата. Изплашените хора завикаха, но тя не ги чуваше и се хвърли в горящата къща...

Минаха няколко минути. Всички мислеха, че жената вече гори вътре. Но докато решат, какво да правят, из вратата изскочи леля Иванка. Тя носеше на ръце двете си полуживи деца. Картината беше страшна. Част от дрехите и косите на жената горяха. Посрещнаха я хора. Тя падна примряла на земята, като не преставаше да вика: "Децата ми!...Спасете милите ми деца!"

Но, като по чудо, двете деца бяха съвсем здрави, само малко замазани от лютия дим. Добри хора вдигнаха нея и децата ѝ и ги пренесоха у съседите.

Леля Иванка лежа болна от раните си цял месец. А когато оздравя, настани се да живее у едни свои роднини. Макар че я постигна такава голяма беда, тя беше щастлива, че спаси живи и здрави децата си.

ГЕОРГИ РАЙЧЕВ

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

бу́ен,бу́йна,бу́йно,бу́йни impulsive,wild turbulent,violent,vehement
бли́зък,-зка,-зко,-зки near

вди́гам to raise up,to lift up,to pick up.
вди́гна,-ем,-ах
вдове́ц,-вци widower
вдови́ца widow
ве́сел,-а,-о,-и merry,gay,jovial
весели́,-им,-их to make merry,to amuse
весели́ се,-им,-их се to be merry,to enjoy oneself,to rejoice
някой викаше,колкото му глас държи someone was shouting as loud as he could
вик cry,call,shout
вътре in,into,inside,in the interior

грея́ се,-ем,грях се to warm or heat oneself
двор yard
дости́гам to reach, to attain
дости́гна,-ем,-ах
дърво́,дърве́та tree,trees
дърво́,дърва́ wood,firewood

зае́мам to occupy(a place),to take;to lend; to borrow
зае́ма,-ем,зех
зае́т,-а,-о,-и taken,occupied,busy
зае́мам се to be occupied,to be busy, to be taken.
зае́ма се,-ем,зех се
заключвам to lock,to lock up
заключа,-им,-их
замаян,-а,-о,-и dizzy,giddy,stupefied
здрав,-а,-о,-и health,sound,well,safe

изпла́швам to frighten,to scare, to alarm
изпла́ша,-им,-их
изскачам to jump out,to spring off, to leap out
изскоча,-им,-их

коми́н chimney
кра́й,кра́ят,кра́я,мн.ч. кра́ища n. end,edge,border
кра́й prep. near to,close to,by
край огнището near the fire-place

лют,-а,-о,-и peppery,sharp,hot

наблизо/наблизко/ near by,in the vicinity of
напра́зно adv. in vain

обхва́щам to embrace,to grasp, to comprise
обхва́на,-ем,-ах
пламъците бързо обхванаха целия кул дърва-the flames quickly enveloped the whole pile of wood
огни́ще fire-place
осветя́вам to light,to illume,to illuminate.
осветя́,-им,-их,осве́тен
осветле́ние lighting,illumination
освещавам to bless,to sanctify,to inaugurate
освети́,-им,-их
отвъ́н/отвъ́нка/ out,outside,from the o.
отпра́вям to direct,to send, to address
отпра́вя,-им,-их
отпра́вям се to set off,to start for
отпра́вя се,-им,-их се
тя се отправи към първия съседски двор-she wended her way towards the first neighbouring yard

пла́мвам to flame,to blaze up
пла́мна,-ем,-ах
пода́вам to give,to give over,to pass
пода́м,-даде́м,-да́дох
из комина на къщата се подаваха буйни пламъци -from the chimney of the house shot up violent flames
праг threshold
престава́м to cease,to leave off
престана,-ем,-ах
примира́м to fall into a swoon, to faint
примря́,-е́м,примря́х
прика́звам to talk,to speak, to converse
поприка́звам
пу́шек,/дим/пу́шеци smoke

реша́вам to decide,to solve,to settle
реша́,-им,-их
реше́ние decision, solution

ска́чам to jump,to leap
ско́ча,-им,-их
сол,солта́ salt
солни́ца salt-holder
спасявам to rescue,to save,to deliver
спаси́,-им,-их
спу́скам се to rush upon
спу́сна се,-ем,-ах се
те се спуснаха към вратата they rushed towards the door
стра́шен,-шна,-шно,-шни dreadful
стре́ха́ eaves,shed
стру́пвам to pile,to heap up
стру́пам
стъ́пвам to step
стъ́пя,-им,-их step,footstep

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

съвсе́м adv.quite,entirely,completely
съсе́д n. neighbor (man)
съсе́дка n. neighbor (woman)
ся́дам to sit down
  се́дна,-еш,-ах
седя́,-иш,-ях to sit
  поседя́,-иш,-ях

тя́чам to run

чу́до,чудеса́ wonder;miracle;marvel
 като по чудо as if by a miracle
чу́пя,-иш,-ях to break,to crack,
  счу́пя,-иш,-ях
увли́чам to attract one's interest;
  увлека́,-чеш,увля́кох to captivate

ЖИВОТЪТ И СТРАДАНИЯТА НА ГРЕШНИЯ СОФРОНИЙ

В моята енория имаше едно село - Мехиари. Там управляваше султан/управител/Ахмед Герай. Той имаше жена татарка. Тоя султан обикна една християнка - девойка от същото село, и поиска да я вземе за втора жена. Тя беше дъщеря на някой си Иван Чорбаджи - по презиме Кованджиолу. Ала татарката не позволяваше на султана да вземе втора жена. Така той държеше бедната девойка 4-5 години - нито я взимаше, нито й позволяваше да се омъжи. Един ден ме повикаха в Карнобат да венчавам. Попитах ги, от где е девойката. Казаха ми, че е оная девойка, която султанът искал да вземе за втора жена и че й позволили да се омъжи. "И така я доведохме тука." Аз повярвах и ги венчах. След три дни разбрах, че султанът гонел баща й и искал да го убие, но той побягнал. Хванал след това брат й, бил го много и го глобил. Тогава аз много се усъмних, уплаших се и след това потеглих за село Костен /в цялата Карнобатска околия само там има черква/да служа литургия в деня на светите апостоли Петър и Павел. Дойде един човек, на име Минош, и ме повика по бърза работа. След като обядвах, тръгнахме с Минош на път. Гледаме на едно място, недалеч от пътя, мъже и жени хълмят и двеста турци на коне стоят при тях. Като минавахме, повикаха ни при тях, а като приближихме, Минош каза: "Султанът е!" - Аз се спуснах да му целуна дрехата. А той ме попита:

- Ти ли си на тия села поп?

Отговорих му: "Аз съм Ваш слуга."

Той ми каза: "Ти ли венча в Карнобат Кованджиовата дъщеря?"

Отговорих му: "Аз съм човек чужденец, скоро съм дошъл и не зная, коя е Кованджиовата дъщеря."

Той веднага дигна пушката си и ме удари с приклада два пъти по плещите, после извади пищов и го насочи срещу мене. Като бях близо до него, хванах му пищова. Тогава той викна на свой човек:

- Скоро дай въже да обеся тоя гяурин!

Слугата отиде, сне от моя кон юлара и го хвърли на врата ми. Там на близо имаше една върба. Той веднага се качи на върбата и почна да тегли въжето. Ала ръцете ми бяха свободни. Аз дърпах юлара и го дърпах надолу, и молех се на султана да ме пощади. А той седеше на коня си и гневно викна на Минуша:

- Ела и вдигни тоя мръсник, бре!

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Милош почна да му се моли за мен. Ала той го удари по лицето с пушката и му разкъса челюстта. Тогава султанът се обърна към своя човек, вдигна пушката и му извика:

- Защо не теглиш въжето, бре? Сега те свалям от върбата!

Слугата теглеше нагоре, аз теглех надолу. Когато султанът гледаше нагоре, Милош побягна. Нямаше кой да ме повдигне. Тогава Султанът рече на своя човек:

- Слез долу, да идем в село и там да го обесим, та всички да го видят.

Дадоха ми коня да го водя за юздата, а оня човек ме повлече с въжето на врата. Султанът вървеше след мене, ругаеше ме и думаше: "Ако аз тебе не убия, ами кого да убия? Да венчееш ти моята жена с гяурин!..."

Когато излязохме на пътя, султанът рече на своя човек: "Стой!" И ние спряхме. Тогава той вдигна пушката си срещу мене и рече:

- Гяур, скоро да приемеш нашата вяра или ей сега ще те пратя на онзи свят!

А аз какво да сторя? - От страх пред смъртта, изсъхна ми устата и не можех да продумам, а само толкова му рекох:

- А, господарю, та вяра с пушка бива ли? Щял си да убиеш един поп - от хората похвала ли ще получиш?

Дълго време той държеше пушката срещу мене и мислеше. После рече:

- Разделяш ли оная невяста от мъжа ѝ?

Аз отговорих: "Наистина, щом ида в Карнобат, ще ги разделя."

- Закълни се! - рече той.

И аз що да сторя? От смъртен страх заклех се и рекох: "Разделям ги!"

Тогава ми помогна и неговият слуга, като рече:

- Господарю, защо трябва да ги разделя? Той само да ги афореса, тя сама ще побегне от мъжа си.

Тогава султанът рече: "Като е така, пусни го да си върви по пътя!"

Софроний Врачански.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ала́ conj. but, however
апо́стол apostle
афоре́свам to curse, to anatematise, to
афоре́сам execrate

бива imp.v. may, will do
А, господарю, та вяра с пушка бива ли? Master, can a man be forced to believe by a rifle?

венча́вам to marry, to perform the mar-
венчея, -еш, венча́х riage ceremony
влека́, -чеш, вля́кох to drag, to trail.
повлека́, -чеш, повля́кох
врат neck, collar
въже́ rope, cord
върба́ willow-tree, osier
вя́ра, ве́ри faith, belief, religion
вя́рвам to believe, to have faith in
повя́рвам

гне́вен, -вна, -вно, -вни wrathful, angry.
гняв, гневъ́т anger, ire, rage
го́ня, -иш, -их to chase, to pursue
господа́р master, host, lord, sovereign
грех sin
гре́шен, -шна, -шно, -шни sinful
гяу́р /гяу́рин/ giaour, infidel

двои́ца two person, two
дево́йка/дево́йче/ maiden, lass
до́лу down, below, downstairs
слез долу! come down!
ду́мам to speak, to say, to talk
дъ́рпам to pull

ей сега́ this very minute
Ей сега ще те пратя на онзи свят! This very minute I will send you to the next world.
ено́рия parish

жъ́на, -еш, -ах to harvest, to reap
жъ́тва/же́тва/ harvest, reaping

закле́вам, закле́х to put under oath
закълна́, -еш, закълня́х to take one's oath, to conjure; to swear

изсъ́хна вж. съ́хна

литурги́я liturgy, Mass

мръсни́к, -ци dirty fellow, sloven

наго́ре adv. upwards, uphill
надо́лу adv. downwards, downward
наи́стина adv. indeed, in truth, truly
насо́чвам to direct, to point at, to
насо́ча, -иш, -их take aim at.
невя́ста/неве́ста/ bride
ни́то...ни́то neither...nor

обе́свам to hang, to execute by hanging
обе́ся, -иш, -их
оби́квам to become /grow/fond /of a
оби́кна, -еш, -ах person; to fall into
око́лия county liking
омъ́жвам to get a husband; to marry
омъ́жа, -иш, -их

пищо́в pistol
пле́шка, плещи shoulder-bone; shoulders
побя́гна, -еш v.perf.asp.-to flee, to
flee away, to run off, away.
повди́гам to raise, to raise up, to lift
повди́гна, -еш, -ах up
повя́рвам вж. вя́рвам
поп priest
поте́глям to set off, to depart
поте́гля, -иш, -их
похва́лвам to praise, to laud
похва́ля, -иш, -их
похва́ла praise, eulogy, commendation
пощадя́вам to spare
пощадя́, -иш, -иш
прези́ме surname, family name.
прикла́д stock
проду́мвам to say, to utter, to tell
проду́мам
пу́скам to let, to let go, to let off,
пу́сна, -еш, -ах to let free, to
release, to admit

разде́лям to divide, to separate,
разделя́, -иш, -их to sever.
разкъ́свам to tear in pieces, to rend
разкъ́сам
руга́я, -еш, -ах to revile, to insult
наруга́я, -еш, -гах

сва́лям to take down, to take off
сваля́, -иш, -их
свет, -а, -о, -и saint, holy, sacred
свобо́ден, -дна, -дно, -дни free, vacant,
loose.
сне́мам to take, down; to pull off, to
сне́ма, еш, снех bring down; to photo-
graph.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

спу́скам се to rush upon, to swoop
  спу́сна се
сто́рвам to do
  сто́ря,-иш,-их
стра́дам to suffer
страда́ние suffering,sufferance
страх fear,dread,fright
  От страх пред смъртта -
  From fear before death
съ́хна,-еш,-е to dry,to dry up
  изсъхна
  изсъ́хвам
  Изсъхна ми устата -My mouth became dry.
татарин Tartar,tatar
татарка Tartar-woman
тегля,-иш,-их to pull,To draw,to drag

уплаша́вам to fright,to scare,
  уплаша́,-иш,-их to frighten
уплаша́вам се to be frighten,to be
  уплаша́ се,-иш,-их се scared
управи́тел manager,director,steward
управля́вам to rule,to govern,to run
  to manage,to administer
усъмня́вам се to suspect,to distrust
  усъмня́ се,-иш,-их се to doubt

християнин a Christian
християнка a Christian woman

целу́вам to kiss
  целу́на,-еш,-ах
целу́вка kiss
юзда́ bridle rein
юга́р head-rope (of a horse)

МАГАРЕ И КАМИЛА

- Защо си се родила тъй гърбата? -
попитало магарето една камила ...
- С тази планина върху гърба си, дружке мила,
ти си най-грозното животно на земята!
- Да, грозна съм, не го отричам аз, -
отвърнала камилата тогаз...
- Но аз не мислех, о магаре,
че ще намеря критикари
у грубата порода на ослите!
Иди, огледай се и вик си хубаво ушите
и разбери това: плашило
не трябва да се присмива на страшило!

Стоян Михайловски

гро́зен,-зна,-зно,-зни ugly
гру́б,-а,-о,-и rough,rude,coarse
гърба́т,-а,-о,-и hunch-backed person,
  humped,hump-backed

дру́жка female companion

ками́ла camel

осе́л /мага́ре/ ass,jackass,donkey

отри́чам to deny,to reject,to repu-
  отре́ка,-чеш,-кох diate

плаши́ло scare-crow,bugbear
поро́да breed,stock,race
присми́вам се to laugh at,to mock,
  присме́я,-еш,-ях се to ridicule,
  to make fun of

страши́ло horrible being,scare-crow

Плашило не трябва да се присмива на страшило
The pot should not call the kettle black.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ВЕРНИЯТ ЗНАМЕНОСЕЦ

Преди да потеглят из горите на Стара планина четниците посочиха Левски за знаменосец. Той се съгласи, взе знамето и го развя над главата си. За пръв път момчетата видяха кратките и прости думи: "Свобода или смърт"!

Знаменосецът вървеше пред четата.

- Много бързам, Василе! - каза му Панайот Хитов.

- Не бързам, войводо, но до Карлово има най-малко още пет деня.

- Пет деня ли?

- Толкоз, войводо.

Старият хайдутин се усмихна, дръпна мустаците си и рече:

- Може и да са по-малко.

Погледна към Левски, помълча и като видя, че Левски не го е разбрал, започна да му обяснява. Но не довърши още приказката си, старият войвода спря, сложи длан на веждите си и хвърли поглед надолу към равнината. В равнината се движеха войски.

Четата спря.

- Потеря! - каза войводата.

Наистина идеше потеря към Балкана. Скоро пияните турци щяха да започнат да се катерят по стръмните склонове на планината.

Сега сигурно по-бързо ще стигнем Карлово! - рече войводата и се усмихна, за да развесели момчетата. Но като видя, че никой не се смее, той се обърна към Левски и му каза:

- Не е чудно да влезем и в бой. Пази знамето! Пази го да не попадне в ръцете на врага!

Като чу тези думи, Левски се обърна към войводата и рече:

- Съмняваш ли се в мене, войводо? Аз ще си дам живота, но знамето никога не ще дам! Нека Балканът и другарите ми бъдат свидетели! Пред тях давам клетва.

Всички мълчаха. Погледите им бяха обърнати нататък, от където идеше потерята. Един писък момък, който стоеше зад Левски, наруши общото мълчание:

- Голям залък преглътни, но голяма дума не казвай, Василе! Животът е мил... Всичко се случва. Може да захвърлиш знамето и да избягаш...

Никой не възрази. И Левски не рече нищо, но запомни думите на този човек, който се беше усъмнил в неговата вярност и смелост.

Минаха много години. Много гори и долини преброди Левски от тогава. Скита се из Румъния, пак се връща при своите села и градове в България и често си спомняше за думите на този човек, който се беше усъмнил в неговата вярност. И все по-пламенно проповядваше словото на свободата, което бе написано на неговото знаме.

Цяката страна мълчеше. Тайно се събираха хората, събираха пушки, шиеха знамена. На знамената пишеха: "Свобода или смърт"! Тъй ги учеше Левски.

Но случи се беда. Една нощ турците хванаха Левски и го откараха в затвора. Дълги дни и нощи го мъчиха там.

Но Левски не каза нищо.

КАМЕН КАЛЧЕВ

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

беда́ misfortune,calamity,mishap,evil
бъ́рзам to hurry,to hasten,to be in a
побъ́рзам hurry
бърз,бъ́рза,-о,-и fast,quick,rapid
бъ́рже/бъ́рзо/ adv.quickly,fast,rapidly

ве́жда eyebrow
ве́рен,вя́рна,вя́рно,ве́рни true,faithful
вя́рност (f.)fidelity,faithfulness
враг foe,enemy,adversary
възразя́вам to object,to answer back
възрази́,-иш,-их
възраже́ние objection

дви́жа,-иш,-их to move
движе́ние motion,movement,traffic
длан,дланта́ palm(of hand)
той сложи длан на веждите си
he shadows his eyes with his hand
довъ́ршвам to finish,to complete
довъ́рша,-иш,-их
долина́ valley
дръ́пвам to pull, to tag
дръ́пна,-еш,-ах
дъ́рпам to pull, to tag

за́лък,за́лъци bite,mouthful
запо́мням to retain in one's memory,to
запо́мня,-иш,-их remember
захвъ́рлям to threw aside,to cast away
захвъ́рля,-иш,-их
зна́ме,знамена́ flag, banner
знаменоно́сец,-сци banner bearer

като́ ad.as,like,when,while,similar
като видя това -on seeing this(when
seeing this or as he sees this)
като чу тези думи on hearing these
words (when hearing these words)
кра́тък,-тка,-тко,-тки short,brief

мо́мък,момци́ young man, lad

надо́лу downward,downhill,down
наи́стина adv.indeed,in truth,really
наруша́вам to break,to break off, to
наруша́,-иш,-их violate
ната́тък adv.of that side or place
ни́сък/ни́зък/-ска,-ско,-ски low

обръ́щам to turn,to turn up,to turn
объ́рна,-еш,-ах over
общ,о́бща,о́бщи,о́бщо general,common

обясня́вам to explain,to explicate
обясня́,-иш,-их
обясне́ние explanation,explication

па́зя,-иш,-их to watch,to guard,to keep
пиян,-а,-о,-и drunk,intoxicated
пла́мък,-ци flame
пла́менен,-нна,-нно,-нни flamy,ardent
потегля́м to start,to set off,to leave
потегля,-иш,-их
пое́ря posse,chase,pursuit
преброждам to go over,to traverse
/пребро́двам/
пребро́дя,-иш,-их
прегли́щам to swallow,to swallow down
прегли́тна,-еш,-ах
проповя́двам to preach
ра́вен,-вна,-вно,-вни equal,level,even
ра́венство equality
равни́на plain,plateau
развеселя́вам to make merry
развеселя́,-иш,-их
разва́лям wave,to waft
развя́,-еш,развя́х

свиде́тел witness
склон slope
ско́ро adv. soon,quickly
слу́чва се v.imp. to happen, to occur
слу́чи се to take place
случа́йно adv. accidentally,by chance
слу́чка occurrence, accident
смел,сме́ла,-о,-и bold,courageous
сме́лост,смелостта́ boldness,courage
сме́я се,-еш,смях се to laugh
сме́рт,смъртта́ death
спо́мням си to call to mind,to remem-
спо́мня си,-иш,-их си ber,to recall
стръ́мен,стръ́мна,-мно,-мни steep

усъмня́вам се to distrust,to suspect
усъмня́ се,-иш,-их се to doubt

хайду́тин,хайду́ти revolutionary,outlaw
хвърлям поглед to glance at,cast a
че́та revolutionary band look
че́тник,-ници member of a band
чу́ден,-дна,-дно,-дни wonderful,marvel-
чуде́сен,-сна,-о,-и exquisite,admirable
чу́дноadv. queerly,in a queer manner

ши́я,ши́еш,ших to sew

войво́да chieftain of a revol. band

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ХАДЖИ ГЕНЧО

В своя чифлик, който се нарича училище, Хаджи Генчо храни всевъзможни животни: мисирки, гъски, кокошки, патки и осем свине с къдрава четина, и, за удивление на всички, той ги храни без да харчи никакъв капитал. Както у поповете играят голяма роля поръчаниците и просворите, то у Хаджи Генчо играе още по-голяма роля училището. Хаджи Генчовото училище е Калифорния! В Хаджи Генчовото училище има множество ученици, които, когато дойдат утрината на училище, донасят със себе си хляб и други ястиета и обядват в училище. И ето, когато някоя кокошка, гъска или мисирка измъти пилета, то Хаджи Генчо се качи на трибуната и захване да говори на учениците си: "Ето, мои деца и ученици, че с Божията помощ,нашата кокошка излупи "единадесет" пилета; аз ще подаря на всички по едно пиле; но и вие трябва да ми бъдете благодарни и да храните своите пилета, колкото се може повече".

В Хаджи Генчовото училище се учат около двеста деца. И ето, с помощта на тая деятелна сила, Хаджи Генчовите пилета твърдо лесно стават петли и кокошки. С една дума, всекому и на всичко било добро, мило и утешително, т.е. и на учениците било весело, и на Хаджи Генча - полезно и на пиленцата - сито.

Децата с радост хранят пилетата и с голямо удоволствие забелязват, че храненичетата растат и се гоят; но една заран най-хубавото, най-тлъстото и най-голямото пиле се изгубва - сякаш е в земята потънало. Момченцето търси своето пиленце, но всичките му мъки и старания остават напразни, защото това хранениче в това време се вари в черното котле, а Хаджи Генчо, с лъжица в ръка, ходи около котлето и кряска на баба Хаджийка: "Прибави малко лук, прибави малко масло...И червен пипер би трябвало още малко, - м-ъ-ничко! Отваряй си очите, защото огънят е голям и лукът може да прегори...не туряй много дърва. Хаджийке, по-добре е, когато гостбата се вари полекичка... Оризът за чорбата трябва да се очисти добре! Помниш ли лани щях да си изкъртя един зъб от тоя проклет ориз? А кой е мислил, че и сармата има камъне!"

Момченцето отивало с плач при Хаджи Генча и му говорело: "Дядо Хаджия, знаеш ли ти, че го няма моето пиленце?...Никола казва, че един орел се въртял вчера над къщата ви...Той трябва да го е погълнал проклетникът!"

Хаджи Генчо оставя лъжицата, хваща ученикът си за ръка, влече го в училището и, като се прокашля по-напред два-три пъти, захваща да говори: "Слушайте, деца! Вие отдавна вече знаете, че черната наша кокошка беше излупила твърде хубави пиленца - едни от тях бяха герести, а други - гащати, - и аз като човек с добро сърце и с милостива душа, ви подарих по едно пиленце; тъй да се каже, подарих ви ги да ги храните добре, да ги обичате като свои братя и сестри, да ги вардите от орлите и от ястребите; но аз се излъгах - вие ме излъгахте и се подиграхте със старостта ми. Тия дни гледам, че бялото пиле с черното крило, което имаше и на опашката си две черни пера, захваща да мършавее и да се замислюва нещо си. "От какво ще да бъде това?" - си помислих. - "Да го не е хванала пипката, да не го е хванала гърлицата, и то,без да може да каже, где го боли, страда?"

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Хванах го и гледам - няма нищо. Побарах му гушата - празна! "А, а, а! така твоите ученици хранят пилетата си! - си помислих; а ти, глупаво старче, Хаджи Генчо, още ги подаряваш на такива нехранимайконци!" ...И така аз взех и заклах пиленцето. А и що можех да направя? Ала дядо ви Хаджия е добър и правдолюбив човек, и за това аз трябва да ви кажа, че и той е малко крив в тая работа. Кой знае, може Пейо да не е имал вчера много хляб, може майка му вчера да не е месила, а може и да е забравил да нахрани храненичето си! Ето защо аз съм намислил да поправя грешката си и да утеша Пея, колкото ми позволяват силите. Нека Пею да не плаче и да не съжалява, че съм му заклал пиленцето, защото аз ще му подаря нещо по-добро, аз ще да му подаря хълтата мисирка, гдето я купих от циганката за тридесет пари и за две кожи; оная мисирка ако помните, за която се карахме със Стефлекът, че уж циганката я била откраднала от него. И така, аз днеска подарявам тая мисирка на Пея, но му я подарявам, ако той я храни, като поп."

Когато Хаджи Генчо свършва своята проповед, пощлесква момченцето по бузите, потупва го по главата и казва му:"Целувай ръка и благодари ми, че наместо пиле, ти добиваш цяла мисирка".

Момченцето целува щедрата десница на Хаджи Генчо, а Хаджи Генчо се обръща към учениците си и вика им: "Четете бре!" А после излиза из училището, тича към огнището и се залавя пак за лъжицата.

В това време Хаджи Генчо е твърде радостен и утешава се, че момченцето е останало доволно, а мисирката ще му трябва за месно заговяване.

Из "Българи от старо време"

ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ

ба́рам to touch
поба́рам
благода́рен,-рна,-рно,-рни
thankful, grateful
бу́за cheek

ва́рдя,-иш,-их to watch over, to guard
варя́,-иш,варя́х to boil, to cook
варя́ се to be boiled, to boil
влека́,влечёш,вля́кох,влече́,вля́къл
to drag, to drow along, to trail
всевъзмо́жен,-жна,-жно,-жни
all-possible
въртя́,-иш,-ях to turn around or about
въртя́ се to twirl, to turn round

гащи́,-а,-о,-и dressed in (tight) trousers; feather-footed (birds)
гре́рест
го́стба mess, dish, food, meal
гоя́,-иш,-их to fatten, to stall
гоя́ се to be fattened, to grow fat
гу́ша gullet, crop (of birds), throat
гъ́рлица
гъ́ска goose, female goose

десни́ца right-hand, right-arm
деятелен,-лна,-лно,-лни active
доби́вам to obtain, to get, to acquire
доби́я,-еш,-их

забеля́звам to mark, to notice, to see
забеле́жа,-иш,забеля́зах
заговя́вам to eat flesh; to feast on the
заговея́,-еш,-ях eve of fasting
заговя́ване feasting before fasting
заколя вж. коля
залавя се пак за лъжицата
he is working again with the spoon
замисли́вам се to grow pensive, to be-
замисля́ се,-иш се,-их се come thoughtful

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

изкъ́ртвам to tear out;to break off;
изкъртя,-иш,-их to quarry
излю́пвам /излю́пвам/ to hatch out
излю́пя /излю́пя/,-иш,-их
излъ́гвам to deceive by lying;to cheat
излъ́жа,-иш,-гах
изми́твам to hatch out (of chickens)
изми́тя,-иш,-их

ка́мък,ка́мъни stone,rock,gem
ка́рам се to quarrel with each other
ко́жа 1.hide 2.skin 3.leather
4.peel (of fruit)
кокоши́ка hen
ко́ля,-иш,-их to slaughter, to kill
зако́ля,-иш,-их
коте́л large kettle,boiler(of an engine)
котле́ small kettle
крив,-а,-о,-и crooked,bent,wrong
крило́,крила́ wing
кря́свам /кря́скам/ to yell out,to bawl,
кре́сна to shout
къ́драв,-а,-о,-и curly, curled

ла́ни last year, a year ago
лук onion

месо́ meat,flesh
ме́сен,-сна,-сно,-сни adj.of meat,meaty
ме́ся,-иш,-их to knead
сме́ся,-иш,-их
милости́в,-а,-о,-и merciful,kind-hearted
миси́рка /пуйка/ turkey-hen
мно́жество multitude
мършаве́я,-еш,-вях to grow lean,to lose
flesh; to get thin
мъ́ршав,-а,-о,-и thin,lean,skinny

нами́слям to have in mind,to intend
нами́сля,-иш,-их
напра́зен,-зна,-зно,-зни vain,useless,
fruitless
нари́чам to call, to name
нарека́,наречеш,наре́кох,наре́къл
нари́чам се to be called,to be named
нехрани́майко sing.a good for nothing
нехрани́майковци fellow;vallain

огни́ще fire-place
опа́шка tail
оре́л,орли́ eagle
открадвам to steal way,to abduct
откра́дна,-еш,-ах

очи́ствам to clean,to cleanse,
очи́стя,-иш,-их to purify

па́тка duck,figur. fool
перо́,-а feather, plume,pen
петле́н,петли́ cock,rooster
пи́ле chicken
пипе́р pepper
червен пипер red pepper
пи́пка pip
Пипката е хванала пилетата
The chickens have the pip
плач cry,weeping,crying
пле́скам to slap,to clap
пле́сна,-еш,-ах
плесни́ца slap
погле́щам to swallow down
погле́сна,-еш,-ах
подигра́вам се to ridicule,to mock,
подигра́я се,-еш се,подигра́х се
to joke,with; to make fun of
полекичка adv. a little slowly
поп priest
попя́заник priest's slice of bread
правдолюби́в,-а,-о,-и upright,just
прегоря́вам to burn out,to scorch
прегоря́,-иш,-их
прибавям to add
приба́вя,-иш,-их
прока́шлям се to commence coughing
прока́шля се,-иш се,-их се
прокле́т,-а,-о,-и cursed,damned,mean
прокле́тник,-ци rogue,villain
проповя́двам to preach,to sermonize
про́поведж.р. sermon,preaching
про́сфора communion bread wafer

ра́достен,-стна,-стно,-стни glad,
joyful

сарма́ sauerkraut stuffed with rice
свиня́, мн.ч. свине́ или свини́
sow,female pig, swine
сит,-а,-о,-и satiated,full
стара́я се,-еш се,-ех се to try,
to make efforts,to endeavour,to exert
стара́ние endeavour,exertion
стара́телен,-лна,-лно,-лни diligent
ста́рост ж.р. old age,oldness
ся́каш as if
сякаш е в земята потънал
as if has sunk into the earth

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

ти́чам to run, to race
тлъст,-а,-о,-и fat,greasy
тъй да се каже so to speak

удивле́ние astonishment,amazement
утеша́вам to console
утеша́,-иш,-их
утеша́вам се to console oneself
утеша́ се,-иш се, -их се
утеше́ние consolation
утеши́телен,-лна,лно,лни consoling

храна́ food

я́стреб hawk

хра́ня,-иш,-их to feed
нахраня
хра́неник foster-child,foster-son
хра́нениче dim. foster-child

целу́вам to kiss
целу́на,-еш,-ах
целу́вка kiss
ци́ганин gypsy
ци́ганка gypsy(woman)
че́тина bristle,bristles
чи́фли́к farm

ще́дър,-дра,-дро,-дри open-handed,boun-
щедрост f.g. bounteousness; tiful
magnanimity.

ХАДЖИ ДИМИТЪР

Жив е той, жив е! Там на Балкана,
потънал в кърви, лежи и пъшка
юнак с дълбока на гърди рана,
юнак във младост и в сила мъжка,

На една страна захвърлил пушка,
на друга - сабя на две строшена,
очи тъмнеят, глава се люшка,
уста проклинат цяла вселена.

Лежи юнакът, а на небето
слънцето, спряно, сърдито пече;
жетварка пее нейде в полето,
и кръвта още по-сиино тече.

Жетва е сега...Пейте, робини,
тез тъжни песни! Грей и ти, слънце,
в таз робска земя! Ще да загине
и тоя юнак...но мълкни, сърце!

Тоз,който падне в бой за свобода,
той не умира: него жалеят
земя и небо, звер и природа,
и певци песни за него пеят...

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Денем му сянка пази орлица,
и вълк му кротко раната ближе;
над него сокол, юнашка птица,
и тя се за брат, за юнак грижи!

Настане вечер, месец изгрее,
звезди обсипят свода небесен;
гора зашуми, вятър повее -
Балканът пее хайдушка песен.

И самодиви в бяла премяна,
чудни, прекрасни, песни поемат,-
тихо нагазват трева зелена,
и при юнака дойдат та седнат.

Една му с билки раната върже,
друга го пръсне с вода студена,
трета го в уста целуне бърже,
а той я гледа - мила, засмяна,

"Кажи ми сестро, де е Караджата?
Де е и мойта вярна дружина?
Кажи ми, пък ми вземи душата,
аз искам, сестро, тук да загина!"

И преснат с ръце, па се прегърнат,
и с песни хвръкнат те в небесата;
летят и пеят, дорде осъмнат,
и търсят духа на Караджата...

Но съмна вече! А на Балкана
юнакът лежи, кръвта му тече,
вълкът му ближе лютата рана,
и слънцето пак пече ли, пече!

ХРИСТО БОТЕВ

ХАДЖИ ГЕНЧО

/Продължение/

Ако оставим настрана всичките достойнства на трудолюбивия наш хаджи Генчо, то трябва да ви кажа, че неговите селяни разказват за него много непохвални неща; те разказват, че в неговия характер има и твърде лоши страни. Изпърво, той е винаги недоволен, постоянно бъбре и се намесва в чуждите работи; второ, той никога не влиза в кръчмата, за да почерпи приятеля си, а ако влезе, то влиза да го почерпят; и най-после той твърде много обича да дава съвети, дори и да го не питат - и всякога ненавреме.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

Българите са научени от малки да бият кучетата с камъни и тая страст остава у тях през всичкия им живот. Веднаж един от бившите хаджи Генчови ученици, Петко ослеков, намислил да си опече гювеч; накитил го със зелени чушки и патладжани и го занесъл на фурната. Когато гювечът бил готов, Петко го взел на главата си и го понесъл по улицата, но пред една къща той видял куче. Петко оставил гювеча на земята, взел един камък и хвърлил да удари кучето, но кучето не се уплашило, а мъжки нападнало Петко. Захванала се една ожесточена война между Петко и Гудхо. Гудхо напада, а Петко се защищава. През време на тая борба Петко стъпил в гювеча и го разсипал в калта, а хаджи Генчо стоял пред вратата си като император, гледал как се вдига към небето пáрата от гювеча и справедливото му сърце не можело да гледа на големите загуби, които произхождат от несправедливата война; той се приближил до Петко, хванал го за ухото и му извикал:

– Не подобава на човек да се бори с псета, понеже псетата са безсловесни.

Петко Ослеков забравил за време Гудхо и се обърнал към хаджи Генчо:

– А кажи ми ти, защо ме биеш? – рекъл той.

– Бия те, да те боли – отговорил хаджи Генчо. – Я, погледни гювеча си...

На Петко притъмняло пред очите: той разсипал гювеча си, изгорил краката си, бил победен от Гудхо, а хаджи Генчо дошел още да го дърпа за ушите! Търпението му се свършило и той грабнал гювеча и го нахлупил на хаджи Генчо на главата.

Из "Българи от старо време"

ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ

безсловéсен,-сна,-сно,-сни speechless
болú imp.v.-it pains;it aches;it hurts
  Бия те, да те боли
  I beat you to hurt you
бъ́бря,-иш,бъ́брах,бъ́брал to babble; to prate

вдúгам to raise up;to lift up;to pick up
  вдúгна,-еш,-ах
вдúгам се to raise or lift up oneself in the air
  вдúгна се,-еш се,-ах се

грáбвам to grab
  грáбна,-еш,-ах
гювéч earten bowl; baking pan

достóен,достóйна,достóйно,достóйни worthy, deserving
достóйнство dignity,worth
дърпам to pull, to tug

захвáщам to engage;to begin; to commence
  захвáна,-еш,-ах

импера́тор emperor

кал,калтá mud,dirt,filth,gutter

мъ́жки,-а,-о,-и male;manly;valiant

намéсвам се to interfere;to mix
  намéса се,-иш се,-их се
настрáна adv. aside;on the side
  Ако оставим настрана-if we put away;if we lay aside
наýчен,-а,-о,-и used or accustomed
нахлýпвам to put or lay on with the bottom up.
  нахлýпя,-иш,-их
небé,небесá sky;heaven;pl.skies
ненавре́ме adv. not at the proper time; inopportunely
непохвáлен,-лна,-лно,-лни unfavorable,bad,not commendable

ожесточéн,-а,-о,-и desperate,bitter
опекá вж. пекá

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

пáра steam, vapor
пекá,печáш,печé to bake;to broil (meat);
опекá,спечéш,опéкох to roast
поглéждам to glance,to cast a glance
погледна
подобáва im.v.it is fit;it is proper
Не подобава на човек it is not proper
(becoming) for a man
почéрпям to treat someone to a drink,
почéрпя,-ям,-ях to buy a drink
притъмнявам to grow dark
притъмнéя,-еш,-ях
На Петко притъмняло пред очите
Petko felt dizzy
произхóждам to arise,to spring from,
to result, to descend
произхóд origin
псé,псéта dog,cur

разсúпвам to strew,to scatter,to spill,
разсúпя,-ям,-ях to pour out

справедлúв,-а,-о,-и just,impartial
справедлúвост f.g. justice
страст f.g. passion,love,hobby
стъ́пвам to step, to tread
стъ́пя,-ям,-ях
стъ́пка step,footstep

твърде adv.greatly,very much,very
трудолюбúв,-а,-о,-и industrious
търпéние patience

ухó ear уши́ pl. ears

фýрна furnace,oven,bakehouse,bakery

чýшка pepper

хаджúя /хаджú/hadji,pilgrim

ОПАШКИ

Прилетяла мухата при човека и му казала:

- Ти си господар на всички животни, ти можеш да направиш всичко. Направи ми опашка!

- А защо ти е опашка? - попитал човекът.

- Трябва ми за това, - казала мухата - за което е у всички животни - за хубост.

- Аз не познавам такива животни, у които опашката да е за хубост. А ти и без опашка добре живееш.

Разсърдила се мухата и започнала да досажда на човека: ту на яденето му ще кацне, ту на носа му прелети, ту в едното му ухо бръмчи, ту в другото. Просто била нетърпима. Тогава човекът й казал:

- Е, добре! Иди в гората, на реката, в полето. Ако намериш там животно, птица или насекомо, на което опашката да е само за хубост, можеш да му я вземеш. Разрешавам ти.

Зарадвала се мухата и изхвръкнала из прозореца.

Хвърчи тя в градината и вижда на едно листо охлюв. Прилетяла мухата при него и вика:

- Охлюве, дай ми опашката си! Тя ти е за хубост.

- Какъв, какво! - казал охлювът. Аз даже и опашка нямам: това ми е коремът. Свивам си го и го разпускам - само така мога да пълзя.

Вижда мухата, че се излъгала и хвръква по-нататък.

И гледа в реката риба и рак - все с опашки.

Обърнала се мухата към рибата.

- Дай ми опашката си! Тя ти е за хубост.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

- Съвсем не е за хубост - отговорила рибата. - Опашката ми е кормило. Виж: като искам да се обърна на дясно, обръщам опашката си наляво. Като искам наляво - обръщам опашката си надясно. Не мога да ти дам опашката си.

Казала тогава мухата на рака:

- Дай ми опашката си!

- Не мога да ти я дам - отговорил ракът. - Краката ми са слаби и тънки и не мога да греба с тях. А опашката ми е широка и силна. Удряйки с опашката си по водата аз плувам където искам. Опашката ми служи като весла.

Хвръкнала мухата по-нататък. Стигнала в гората. Гледа - на едно дърво кълвач. Обърнала се тя към него.

- Кълвачо, дай ми опашката си! Тя ти е само за хубост.

- Виж ти умница! - казал кълвачът. - А как ще мога тогава да дупча дърветата, да си търся храна, да правя на децата си гнездо?

- А че с клюна си - казала мухата.

- То се знае, че с клюна, - отговорил кълвачът - но без опашка нищо не мога да направя. Ето гледай как работя.

Опрял се кълвачът със здравата си и твърда опашка о стеблото и като чукнал с клюна по дървото - полетяли трески на страни.

Видя мухата: вярно, на опашката се крепи кълвачът когато работи - не може без опашка. Тя му служи за подпора.

Хвръкнала по-нататък.

Видя в храстите - сърна със сърненце. И у сърната опашка - малка, бяла опашка.

Зарадвала се мухата:

- Дай ми опашката си, сърничке!

Сърната се изплашила.

- Чакай! Какво искаш ти? - казала. - Ако ти дам опашката си, сърненцата ми ще загинат.

- Защо им е на сърненцата твоята опашка? - учудила се мухата.

- Как тъй защо! - казала сърната. - Ето, подгони ни вълк. Аз бягам в гората да се крия, сърненцата след мен. Само че те не могат да ме видят между дърветата и тогава им махам с бялата си опашка като с кърпичка: тук бягайте, тук! Те виждат - мярка се пред тях беличкото и тичат след мене. Така всички избягваме от вълка.

Няма какво да се прави, хвръкнала мухата по-нататък.

Видяла лисица.

Ей че опашка има лисицата! Голяма и червеникава, хубава - прехубава.

" Е, - мисли си мухата - тая опашка вече ще бъде моя".

Хвръкнала при лисицата и вика:

- Дай опашката!

- Чакай, муха! - отговорила лисицата. - Без опашка аз ще загина. Ще ме подгонят кучетата и жива ще ме хванат без опашка. А с опашката аз ги лъжа.

- Как ще ги пък излъжеш с опашката? - пита мухата.

- Щом започнат да ме настигат кучетата аз завъртя опашката надясно, а сама извивам наляво. Кучетата виждат, че опашката ми

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

отива надясно и тичат натам. И докато разберат, че са се излъгали, аз вече съм далеч.

Видяла мухата: на всички животни опашките им са нужни и няма излишни опашки нито в гората нито в реката. Няма какво да се прави, помислила си мухата:

" Ще ида при човека и ще го дразня и ще му досаждам, докато не ми направи опашка".

Човекът седял при прозореца и гледал на двора.

Кацнала мухата на носа му. Плеснал се човекът по носа, а мухата подхвръкнала и кацнала на челото му. Плеснал се човекът по челото, а тя пък кацнала на носа му.

- Остави ме на мира, мухо! - замолил се човекът.

- Няма да те оставя! - бръмчала мухата. - Защо ме излъга да ходя и търся свободни опашки? Питах всички животни и на всички им трябват опашките за работа.

Видял човекът, че не може да се отърве от мухата - толкова е нахална. Помислил и й казал:

- Виж какво! Вън на двора лежи крава. Попитай пък нея, защо й е опашката.

- Добре - казала мухата - ще попитам и кравата. Но ако и тя не ми даде опашката си ще те премахна от света, човече!

Изхвръкнала мухата през прозореца, кацнала на гърба на кравата и забръмчала и попитала:

- Краво, краво, защо ти е опашката? Краво, краво, защо ти е опашката?

Кравата мълчала, мълчала, па като плеснала с опашката си по гърба - смазала мухата.

Паднала мухата на земята, обърнала се по гръб и умряла.

А човекът казал от прозореца:

- Така ти се пада, мухо! Омръзна и на хората и на животните. Ето защо й е на кравата опашката да удря такива нахалници като тебе.

По В. Е.

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

О П А Ш К И

Б

бръмча́,-иш,-ах to hum; to buzz; to ring (of ears)
бя́гам to flee, to run away

В

весло́,-а́ n. oar
вълк,вълци wolf

Г.

гнездо́ nest
греба́,-еш,греба́х to row (a boat)
гръб,гърбъ́т,гърба́,гърбове́ back

Д

да́же adv. even
доса́да vexation, bother, annoyance
доса́ждам to vex; to weary, annoy, plague
доса́ден,-дна,-дно,-дни
vexing, tedious, annoying
дра́зня,-иш,-их to tease, to plague
ду́пча,-иш,-их to perforate, to bore
проду́пча to make a hole
ду́пка hole

З

завъ́ртам to turn round or up, to twist round
завъртя́,-иш-ях
заги́вам to perish
заги́на,-еш,-ах
замо́лвам to beg, to ask, to entreat, to petition
замо́ля,-иш,-их
Защо ти е опашката? What is the tail for? Why do you need the tail?

И

избя́гвам to run away, to escape, to flee
избя́гам to run off
избя́гвам to avoid, to shun
избя́гна,-еш,-ах
изви́вам to twist
изви́я,-еш,-их
изли́шен,-шна,-шно,-шни superfluous, needless, unnecessary
излъ́гвам to tell a lie to, to deceive, to defraud
излъжа,-иш,излъ́гах
изпла́швам to frighten, to scare, to terrify
изпла́ша,-иш,-их
изпла́швам се to be or get frightened, to be scared
изпла́ша се
изхвръ́квам to fly up, off, out
изхвръ́кна,-еш,-ах

К

ка́цвам to perch, to alight on a tree, to land
кацна,-еш,-ах
коре́м abdomen, belly
корми́ло rudder, helm
кре́пя се to sustain, to steady oneself, to steady, to hold up
кри́я,-еш,крих to hide, to conceal
скри́я,-еш,скрих
кри́я се to hide or conceal oneself
скри́я се
кълва́ч wood-pecker

Л

лиси́ца fox

М

ма́хам to wave
мо́ля,-иш,-их to pray, to beseech, to entreat, to beg, to solicit
помо́ля
/замо́ля/
муха́ fly

Н

насеко́мо insect
насти́гам to overtake, to catch up with, to reach
насти́гна,-еш,-ах
ната́тък/ната́м/ thither, that way
по-ната́тък farther
наха́лник,-ци impertinent person
наха́лен,-лна,лно,-лни
impertinent, impudent
нетърпи́м,-а,-о,-и
insupportable, unendurable
ну́жен,-жна,-жно,-жни needful, necessary, indispensable
нужен ми е хляб I need bread
I have need of bread
Няма какво да се прави
Nothing can be done

О

обръ́щам to turn, to turn round, to turn up, to turn over
объ́рна,-еш,-ах
обръ́щам се to turn oneself, to address
объ́рна се
омръ́звам to tire, to become disgusting
омръ́зна,-еш,-ах

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

О

Всичко ми смръзна - I am tired or sick of everything; I am disgusted with everything.
опáшка tail
опúрам се to lean; to lean on or upon
  опрáсе,-еш се,опрéх се
остáвям to leave; to quit; to abandon
  остáвя,-иш,-их
остáвам to remain; to stay; to stop over
  остáна,-еш,-ах
Остави ме на мира! Let me alone! Leave me alone!
отървáвам to rid; to get rid of; to deliver; to rescue
  отървá,-еш,-ах
óхлюв snail

П

пléскам to clap; to slap
  пléсна,-еш,-ах
подгóнвам to chase
  подгóня,-иш,-их
подпóра n. stay; prop; pillar.
полé,полéта field, open country, plain
полетя́вам to start flying
  полетя́,-иш,-ях
Полетяха трески на страна
The chips were flying to the sides
пре- prep. inseparable-ex-, very, too
  хýбав - nice, beautiful
  прехýбав-very nice, very beautiful
прелетя́вам to fly over; to fly across
  прелетя́,-иш,-ях
премáхвам to remove; to put out of the way; to abolish
  премáхна,-еш,-ах
прилетя́вам to fly to
  прилетя́,-иш,-ях
прóсто adv. simply, plainly, merely, just
пти́ца bird; fowl
пълзя́,-иш,пълзя́х to creep; to crawl

Р

разреша́вам 1. to permit; 2. to solve
  разреша́,-иш,-их
разпýскам to let loose; to let go; to let out; to slacken
  разпýсна,-еш,-ах
разсърдвам се to get angry, to become angry
  разсърдя се,-иш се,-их се
рак,ра́ци crab, lobster
ри́ба fish

С

свúвам to bend; to fold; to bow; to curve
  свúя,-еш,свúх
смáзвам to smash; to crush
  смáжа,-еш,смазáх
стеблó́ stem; stalk
страна́ 1. side 2. country
  настрана́ adv. aside; on one side
  настрани́ adv. on the sides
съвсéм adv. quite, wholly
съвсем не not quite, not at all
сърна́ doe, deer

Т

Така ти се пада, мухо! You deserve this, fly!
трескá chip, splinter
трябва imp.v. must; have to; ought, should
трябвам v.n. to be necessary; to be needed; to be indispensable
  Трябват ни сто лева
  We need a hundred levas
  Аз не му трябвам вече
  He does not need me anymore
  I am of no use to him anymore
  Вие ми трябвате много
  I need you very much

У

умни́к,-ци wiseacre
умница wiseacre (woman)
  Виж ти умница! Look a wiseacre!
учýдвам to astonish; to amaze
  учýдя,-иш,-их
учýдвам се to be astonished; to be amazed
  учýдя се to be amazed

Х

хвръ́квам
  хвръ́кна,-еш,-ах to fly away or off
хвърчá,-иш,-и to fly; to flutter
храст,хрáсти bush, shrub
хýбост ж.р. beauty

Ч

червени́кав,а,-о,-и reddish
човéк,човéци man; human being
човéче n.dim of man or voc. case of man.
чýкам 1. to hammer 2. to strike 3. to hit 4. to knock.
  чýкна,-еш,-ах

Ш

широ́к,-а,-о,-и wide, broad

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School

More DLI courses on LiveLingua - Online Language School